

18.10.2024

A10-0004/ 001-035

GROZĪJUMI 001-035

iesniegusi Nodarbinātības un sociālo lietu komiteja

Ziņojums

Li Andersson

A10-0004/2024

Dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnes

Lēmuma priekšlikums (COM(2024)0599 – C10-0084/2024 – 2024/0599(NLE))

Grozījums Nr. 1

Lēmuma priekšlikums

-1. apsvēruma (jauns)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

(-1) Eiropas Parlaments atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu atjaunināt nodarbinātības pamatnostādnes dalībvalstīm, jo īpaši priekšlikuma spēcīgo uzsvāru uz izglītību un apmācību; jaunām tehnoloģijām, mākslīgo intelektu un algoritmisko pārvaldību; un uz jaunākajām politikas iniciatīvām, piemēram, par platformu darbu, cenas ziņā pieejamiem mājokļiem un darbaspēka un prasmju trūkuma novēršanu. Lai stiprinātu demokrātisku lēmumu pieņemšanas procesu, Eiropas Parlaments atkārtoti pauž aicinājumu tikt iesaistītam integrēto pamatnostādņu izstrādē Savienības līmenī ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Padome saskaņā ar tā 2015. gada 8. jūlija, 2018. gada 19. aprīļa, 2020. gada 10. jūlija un 2022. gada 18. oktobra normatīvajām rezolūcijām par attiecīgajiem priekšlikumiem Padomes lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas

pamatnostādnēm.

Pamatojums

Jāiekļauj EP rezolūcijā.

Grozījums Nr. 2

Lēmuma priekšlikums 1. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(1) Lai sasniegtu Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā noteiktos mērķus par pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, līdzsvarotu izaugsmi, vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu, dalībvalstīm un Savienībai ir jāizstrādā koordinēta stratēģija nodarbinātības jomā un jo īpaši jātiecas atbalstīt kvalificētu, apmācītu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī tādus darba tirgus, kas ir vērsti uz nākotni un spēj reaģēt uz **pārmaiņām ekonomikā**. Dalībvalstīm, ņemot vērā valstu praksi attiecībā uz darba devēju un darba ņēmēju atbildību, nodarbinātības veicināšana jāuzskata par vispārsvarīgu jautājumu un sava darbība šajā jomā jākoordinē Padomē.

Grozījums Nr. 3

Lēmuma priekšlikums 4. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(4) Lai veicinātu ekonomisko un sociālo progresu un augšupēju konvergenci, atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos, stiprinātu Savienības rūpniecisko bāzi un panāktu iekļaujošus, konkurētspējīgus un

Grozījums

(1) Lai sasniegtu Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. pantā noteiktos mērķus par pilnīgu nodarbinātību un sociālo attīstību, līdzsvarotu izaugsmi, vides augsta līmeņa aizsardzību un tās kvalitātes uzlabošanu, dalībvalstīm un Savienībai ir jāizstrādā koordinēta stratēģija nodarbinātības jomā un jo īpaši jātiecas **veicināt kvalitatīvas darbvietas un uzlabot darba apstākļus**, atbalstīt kvalificētu, apmācītu un pielāgoties spējīgu darbaspēku, kā arī tādus darba tirgus, kas ir **iekļaujoši, noturīgi**, vērsti uz nākotni un spēj reaģēt uz **ekonomiskām un demogrāfiskām pārmaiņām**. Dalībvalstīm, ņemot vērā valstu praksi attiecībā uz darba devēju un darba ņēmēju atbildību, **kvalitatīvas** nodarbinātības veicināšana jāuzskata par vispārsvarīgu jautājumu un sava darbība šajā jomā jākoordinē Padomē.

Grozījums

(4) Lai veicinātu ekonomisko un sociālo progresu un augšupēju konvergenci, atbalstītu zaļo un digitālo pārkārtošanos, stiprinātu Savienības rūpniecisko bāzi un panāktu iekļaujošus, konkurētspējīgus un

noturīgus darba tirgus Savienībā, dalībvalstīm būtu jānovērš darbaspēka un prasmju trūkums un jāveicina kvalitatīva un iekļaujoša izglītība un apmācība, īpašu uzmanību pievēršot pamatprasmju uzlabošanai, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu studentu vidū, un STEM (zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika) skolās un augstākajā izglītībā, uz nākotni orientētai profesionālajai izglītībai un apmācībai, prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai mūža garumā, kā arī efektīvai aktīvai darba tirgus politikai un labākiem darba nosacījumiem un karjeras iespējām. Tas ir īpaši svarīgi mazāk attīstītajiem, attālajiem un tālākajiem ES reģioniem, kur vajadzības ir vislielākās. Trūkumu var vēl vairāk novērst, uzlabojot taisnīgu ES iekšējo mobilitāti **darba ņēmējiem un izglītojamajiem** un piesaistot talantus no valstīm ārpus ES. Turklāt būtu jāstiprina saikne starp izglītības un apmācības sistēmām un darba tirgu un jāatzīst prasmes, zināšanas un kompetences, kas iegūtas neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātā.

noturīgus darba tirgus Savienībā, **vienlaikus novēršot jebkādas negatīvas sociālas sekas**, dalībvalstīm būtu jāveicina **taisnīgs atalgojums un pienācīgi darba apstākļi, jāsekmē demokrātija darbā, sociālais dialogs, koplīguma sarunas, jāaizsargā darba ņēmēju tiesības**, jānovērš darbaspēka un prasmju trūkums un jāveicina kvalitatīva un iekļaujoša izglītība un apmācība, īpašu uzmanību pievēršot pamatprasmju **un transversālo prasmju** uzlabošanai, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu studentu vidū, un STEM (zinātne, tehnoloģija, inženierzinātnes un matemātika) skolās un augstākajā izglītībā, uz nākotni orientētai profesionālajai izglītībai un apmācībai, prasmju pilnveidei un pārkvalifikācijai mūža garumā, kā arī efektīvai aktīvai darba tirgus politikai un labākiem darba nosacījumiem un karjeras iespējām. **Dalībvalstīm būtu jāveic preventīvi un tūlītēji intervences pasākumi, lai samazinātu priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īpašu uzmanību pievēršot riskam pakļautajiem studentiem un skolēniem. Šādiem pasākumiem būtu jāietver psiholoģisks atbalsts, mentorēšana, profesionālā orientācija un ārpuskolas pasākumi, lai veicinātu studentu interesi un līdzdalību un nodrošinātu iekļaujošu un kvalitatīvu izglītību visiem.** Tas ir īpaši svarīgi mazāk attīstītajiem, attālajiem un tālākajiem ES reģioniem, kur vajadzības ir vislielākās. Trūkumu var vēl vairāk novērst, uzlabojot **darba ņēmējiem un izglītojamajiem** taisnīgu ES iekšējo mobilitāti **starp reģioniem, kas atrodas tajās pašās dalībvalstīs**, un piesaistot talantus no valstīm ārpus ES. **Šajā kontekstā ir būtiski vērst īpašu uzmanību uz personām, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET), proti, jauniešiem, kuri neapmeklē izglītības iestādes, nestrādā un neapgūst arodu. Dalībvalstīm būtu jāveicina īpaša politika NEET reintegrācijai izglītības sistēmā un darba tirgū, izmantojot mērķtiecīgas apmācības, mentorēšanas, profesionālās orientācijas**

un darbā iekārtošanas programmas.
Turklāt būtu *vēl vairāk* jāstiprina saikne starp izglītības un apmācības sistēmām un darba tirgu, *veicinot transversālu zināšanu un vispārīgo prasmju apguvi, kā arī veicinot izglītības piedāvājuma internacionalizāciju, tostarp universitātēm*, un jāatzīst prasmes, zināšanas un kompetences, kas iegūtas neformālās un ikdienējās mācīšanās rezultātā.

Grozījums Nr. 4

Lēmuma priekšlikums 5. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(5) Pamatnostādnes ir saskaņā ar ES jauno ekonomikas pārvaldības satvaru, kas stājas spēkā 2024. gada 30. aprīlī, esošajiem Savienības tiesību aktiem un dažādām Savienības iniciatīvām, tostarp Padomes 2021. gada 14. jūnija⁵, 2021. gada 29. novembra⁶, 2022. gada 5. aprīļa⁷, 2022. gada 16. jūnija⁸, 2022. gada 28. novembra⁹, 2022. gada 8. decembra¹⁰, 2023. gada 30. janvāra¹¹, 2023. gada 12. jūnija¹² un 2023. gada 27. novembra¹³ ieteikumiem, Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/402¹⁴, Padomes 2021. gada 26. februāra rezolūciju¹⁵, Komisijas paziņojumiem *par ekonomikas*, kas darbojas cilvēku labā, *veidošanu*. Rīcības *plānu* sociālajai *ekonomikai*¹⁶, *par Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.-2027. gadam*¹⁷, *par* Personu ar invaliditāti tiesību *stratēģiju 2021.-2030. gadam*¹⁸, *par Personu ar invaliditāti nodarbinātības paketi*¹⁹, *par Eiropas Aprūpes stratēģiju*²⁰, *par Zaļā kursa industriālo plānu* neto nulles emisiju *laikmetam*²¹, par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā²², *par labāku* dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes *novērtēšanu*²³ un *Rīcības plānu darbaspēka* un prasmju *trūkuma novēršanai ES*²⁴, Eiropas

Grozījums

(5) Pamatnostādnes *sekmē Eiropas sociālo tiesību pīlāra, ES 2030. gada pamatmērķrādītāju un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) pilnīgu īstenošanu* un ir saskaņā ar ES jauno ekonomikas pārvaldības satvaru, kas stājas spēkā 2024. gada 30. aprīlī, esošajiem Savienības tiesību aktiem un dažādām Savienības iniciatīvām, tostarp Padomes 2021. gada 14. jūnija⁵, 2021. gada 29. novembra⁶, 2022. gada 5. aprīļa⁷, 2022. gada 16. jūnija⁸, 2022. gada 28. novembra⁹, 2022. gada 8. decembra¹⁰, 2023. gada 30. janvāra¹¹, 2023. gada 12. jūnija¹² un 2023. gada 27. novembra¹³ ieteikumiem, Komisijas Ieteikumu (ES) 2021/402¹⁴, Padomes 2021. gada 26. februāra rezolūciju¹⁵, Komisijas paziņojumiem *“Ekonomikas*, kas darbojas cilvēku labā, *veidošana*. Rīcības *plāns* sociālajai *ekonomikai*”¹⁶, *“Digitālās izglītības rīcības plāns 2021.–2027. gadam*”¹⁷, *Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam*”¹⁸, *“Personu ar invaliditāti nodarbinātības pasākumu kopums*”¹⁹, *“Eiropas Aprūpes stratēģija*”²⁰, *“Zaļā kursa industriālais plāns* neto nulles emisiju *laikmetam*”²¹, *priekšlikumu* par sociālā dialoga

Parlamenta un Padomes Lēmumiem (ES) 2021/2316²⁵ un (ES) 2023/936²⁶, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām (ES) 2022/2041²⁷, (ES) 2022/2381²⁸ **un** (ES) 2023/970²⁹ un Komisijas **priekšlikumu** Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (2021. gada 9. decembris) par darba nosacījumu uzlabošanu platformu darbā³⁰.

stiprināšanu Eiropas Savienībā²², **paziņojumiem “Labāka** dalībvalstu rīcībpolitiku distributīvās ietekmes **novērtēšana”**²³ un **“Darbaspēka** un prasmju **trūkums ES — rīcības plāns”**²⁴, Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumiem (ES) 2021/2316²⁵ un (ES) 2023/936²⁶, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvām (ES) 2022/2041²⁷, (ES) 2022/2381²⁸, (ES) 2023/970²⁹ un **(ES) 2024/1500^{29a}**, Komisijas **priekšlikumiem** Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai (2021. gada 9. decembris) par darba nosacījumu uzlabošanu platformu darbā³⁰, **direktīvai, ar ko izveido Eiropas invaliditātes karti un Eiropas invalīdu stāvvietas izmantošanas karti**^{30a}, **direktīvai, ar ko attiecībā uz Eiropas Uzņēmumu padomju izveidi un darbību groza Direktīvu 2009/38/EK**^{30b}, **un direktīvai par stažieru darba nosacījumu uzlabošanu un nodrošināšanas panākšanu**^{30c}.

⁵ Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.).

⁶ Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai (OV C 504, 14.12.2021., 21. lpp.).

⁷ Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis), “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā” (OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.).

⁸ Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībā (OV C 243, 27.6.2022., 10. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par individuāliem mācību kontiem (OV C 243, 27.6.2022., 26. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti (OV C 243,

⁵ Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.).

⁶ Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai (OV C 504, 14.12.2021., 21. lpp.).

⁷ Padomes Ieteikums (2022. gada 5. aprīlis), “Veidot tiltus efektīvai sadarbībai augstākās izglītības jomā Eiropā” (OV C 160, 13.4.2022., 1. lpp.).

⁸ Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par Eiropas pieeju mikroapliecinājumiem mūžizglītībā un nodarbināmībā (OV C 243, 27.6.2022., 10. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par individuāliem mācību kontiem (OV C 243, 27.6.2022., 26. lpp.), Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par to, kā nodrošināt taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitralitāti (OV C 243,

27.6.2022., 35. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām (OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.).

⁹ Padomes Ieteikums (2022. gada 28. novembris) “Ceļi uz panākumiem skolā” un ar ko aizstāj Padomes 2011. gada 28. jūnija Ieteikumu par politiku, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu (OV C 469, 9.12.2022., 1. lpp.).

¹⁰ Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei (OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi: Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam (OV C 484, 20.12.2022., 1. lpp.).

¹¹ Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1.lpp.).

¹² Padomes Ieteikums (2023. gada 12. jūnijs) par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā (OV C/2023/1389, 6.12.2023.).

¹³ Padomes Ieteikums (2023. gada 27. novembris) par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi (OV C/2023/1344, 29.11.2023.).

¹⁴ Komisijas Ieteikums (ES) 2021/402 (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (EASE) (OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.).

¹⁵ Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.).

¹⁶ COM(2021) 778 final.

¹⁷ COM(2020) 624 final.

27.6.2022., 35. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām (OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.).

⁹ Padomes Ieteikums (2022. gada 28. novembris) “Ceļi uz panākumiem skolā” un ar ko aizstāj Padomes 2011. gada 28. jūnija Ieteikumu par politiku, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu (OV C 469, 9.12.2022., 1. lpp.).

¹⁰ Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei (OV C 476, 15.12.2022., 1. lpp.) un Padomes Ieteikums (2022. gada 8. decembris) par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi: Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam (OV C 484, 20.12.2022., 1. lpp.).

¹¹ Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1.lpp.).

¹² Padomes Ieteikums (2023. gada 12. jūnijs) par sociālā dialoga stiprināšanu Eiropas Savienībā (OV C/2023/1389, 6.12.2023.).

¹³ Padomes Ieteikums (2023. gada 27. novembris) par sociālās ekonomikas pamatnosacījumu izstrādi (OV C/2023/1344, 29.11.2023.).

¹⁴ Komisijas Ieteikums (ES) 2021/402 (2021. gada 4. marts) par iedarbīgu un aktīvu atbalstu nodarbinātībai pēc Covid-19 krīzes (EASE) (OV L 80, 8.3.2021., 1. lpp.).

¹⁵ Padomes Rezolūcija par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 66, 26.2.2021., 1. lpp.).

¹⁶ COM(2021) 778 final.

¹⁷ COM(2020) 624 final.

¹⁸ COM(2021) 101 final.

¹⁹ Personu ar invaliditāti nodarbinātības pasākumu kopums, ar kuru plānots uzlabot personu ar invaliditāti iespējas darba tirgū – Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība – Eiropas Komisija (europa.eu)

²⁰ COM(2022) 440 final.

²¹ COM(2023) 62 final.

²² COM(2023) 38 and 40 final.

²³ COM(2022) 494 final.

²⁴ COM(2024) 131 final.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) (OV L 462, 28.12.2021., 1. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2023/936 (2023. gada 10. maijs) par Eiropas Prasmju gadu (OV L 125, 11.5.2023., 1. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā (OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp.).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2381 (2022. gada 23. novembris) par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētu uzņēmumu direktoru vidū un saistītiem pasākumiem (OV L 315, 7.12.2022., 44. lpp.)

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/970 (2023. gada 10. maijs) par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu stiprinātu to, kā tiek piemērots princips par vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu (OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp.).

¹⁸ COM(2021) 101 final.

¹⁹ Personu ar invaliditāti nodarbinātības pasākumu kopums, ar kuru plānots uzlabot personu ar invaliditāti iespējas darba tirgū – Nodarbinātība, sociālās lietas un iekļautība – Eiropas Komisija (europa.eu)

²⁰ COM(2022) 440 final.

²¹ COM(2023) 62 final.

²² COM(2023) 38 and 40 final.

²³ COM(2022) 494 final.

²⁴ COM(2024) 131 final.

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2021/2316 (2021. gada 22. decembris) par Eiropas Jaunatnes gadu (2022) (OV L 462, 28.12.2021., 1. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2023/936 (2023. gada 10. maijs) par Eiropas Prasmju gadu (OV L 125, 11.5.2023., 1. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2041 (2022. gada 19. oktobris) par adekvātām minimālajām algām Eiropas Savienībā (OV L 275, 25.10.2022., 33. lpp.).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2381 (2022. gada 23. novembris) par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotētu uzņēmumu direktoru vidū un saistītiem pasākumiem (OV L 315, 7.12.2022., 44. lpp.)

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/970 (2023. gada 10. maijs) par to, lai ar darba samaksas pārredzamības un izpildes mehānismu stiprinātu to, kā tiek piemērots princips par vienādu darba samaksu vīriešiem un sievietēm par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu (OV L 132, 17.5.2023., 21. lpp.).

^{29a} Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1500 (2024. gada 14. maijs) par līdztiesības iestāžu standartiem attiecībā uz vienlīdzīgu attieksmi un iespēju vienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem nodarbinātības un

profesijas jautājumos un ar ko groza Direktīvas 2006/54/EK un 2010/41/ES (OV L, 2024/1500, 29.5.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1500/oj>).

³⁰ COM (2021) 762 *final*.

³⁰ COM (2021)0762.

^{30a} COM (2023)0512.

^{30b} COM (2024)0014.

^{30c} COM (2024)0132.

Grozījums Nr. 5

Lēmuma priekšlikums

6. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts

(6) Eiropas pusgads apvieno šos dažādos instrumentus visaptverošā sistēmā, ar kuras palīdzību tiek īstenota integrēta daudzpusēja ekonomikas un **nodarbinātības** politikas koordinācija un uzraudzība Savienībā. **Cenšoties panākt vidisko ilgtspēju, ražīgumu, taisnīgumu un makroekonomisko stabilitāti, Eiropas pusgadā ir integrēti Eiropas sociālo tiesību pīlāra principi un tā uzraudzības instruments – sociālo rezultātu pārskats, kas ļauj arī veikt augšupējās sociālās konverģences risku un problēmu analīzi Savienībā –**, un **paredzēta cieša sadarbība** ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām. Tas arī atbalsta ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu. Savienības un dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politikai būtu jāiet rokrokā ar taisnīgu Savienības pārkārtošanos uz klimatneitrālu, vidiski ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku, jāuzlabo konkurētspēja, jānodrošina pienācīgi darba **nosacījumi**, jāveicina inovācija, jāsekmē sociālais taisnīgums, vienlīdzīgas iespējas un augšupēja sociāli ekonomiskā konverģence un jānovērš nevienlīdzība un reģionālās atšķirības.

Grozījums

(6) Eiropas pusgads apvieno šos dažādos instrumentus visaptverošā sistēmā, ar kuras palīdzību tiek īstenota integrēta daudzpusēja ekonomikas, **nodarbinātības, sociālās un vides** politikas koordinācija un uzraudzība Savienībā. **Eiropas pusgada kontekstā veiktās nodarbinātības un sociālo norišu integrētās analīzes ietvaros Komisija novērtē augšupējās sociālās konverģences sociālekonomiskos riskus dalībvalstīs un uzrauga progresu Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošanā, pamatojoties uz sociālo rezultātu pārskatu un sociālās konverģences sistēmas principiem. Cenšoties panākt vides ilgtspēju, ražīgumu, taisnīgumu un makroekonomisko stabilitāti, Eiropas pusgads nodrošina ciešu sadarbību** ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām personām. Tas arī atbalsta **IAM** sasniegšanu, **tostarp IAM Nr. 5 mērķi par dzimumu līdztiesību. Dzimumu līdztiesības politika būtu jānostiprina un jāintegrē visos ekonomikas pārvaldības posmos.** Savienības un dalībvalstu ekonomikas un nodarbinātības politikai būtu jāiet rokrokā ar taisnīgu Savienības pārkārtošanos uz klimatneitrālu, **sociāli iekļaujošu**, vidiski ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku, jāuzlabo konkurētspēja **un**

ražība, jānodrošina *taisnīgs atalgojums un* pienācīgi darba *apstākļi*, jāveicina inovācija, *demokrātija darbā, sociālais dialogs un koplīguma sarunas*, jāsekmē sociālais taisnīgums, vienlīdzīgas iespējas un augšupēja sociāli ekonomiskā konverģence, *jāatbalsta bērni un jaunieši un jāiegulda viņos*, jānovērš nevienlīdzība un reģionālās atšķirības *un jāizskauž nabadzība*.

Grozījums Nr. 6

Lēmuma priekšlikums

7. apsvēruma – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Klimata pārmaiņas un citas ar vidi saistītas problēmas, nepieciešamība nodrošināt taisnīgu zaļo pārkārtošanos, enerģētiskā neatkarība, uzlabota neto nulles emisiju industriju konkurētspēja un nepieciešamība nodrošināt Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju, kā arī digitalizācijas, mākslīgā intelekta un platformu ekonomikas attīstība, tāldarba pieaugums un demogrāfiskās pārmaiņas būtiski pārveido Savienības ekonomiku un sabiedrību. Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāsadarbojas, lai pilnvērtīgi un proaktīvi reaģētu uz šādām strukturālajām pārmaiņām un pēc vajadzības pielāgotu pašreizējās sistēmas, atzīstot dalībvalstu ekonomikas un darba tirgu un ar tiem saistītās politikas ciešo savstarpējo atkarību. Tālab gan Savienības, gan valstu līmenī, vienlaikus atzīstot sociālo partneru lomu, ir nepieciešama koordinēta, vērienīga un efektīva politiskā rīcība, kas būtu saskaņā ar LESD un Savienības noteikumiem par ekonomikas pārvaldību, ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Šādai politikas rīcībai būtu jāaptver ilgtspējīgu investīciju palielināšana visos ES reģionos, atjaunota apņemšanās pareizā secībā veikt reformas un investīcijas, kas sekmē piemērotu un iekļaujošu

Grozījums

Klimata pārmaiņas, *bioloģiskās daudzveidības zudums* un citas ar vidi saistītas problēmas, nepieciešamība nodrošināt taisnīgu zaļo pārkārtošanos, enerģētiskā neatkarība, uzlabota neto nulles emisiju industriju konkurētspēja un nepieciešamība nodrošināt Eiropas atvērto stratēģisko autonomiju, kā arī digitalizācijas, mākslīgā intelekta un platformu ekonomikas attīstība, tāldarba pieaugums un demogrāfiskās pārmaiņas būtiski pārveido Savienības ekonomiku un sabiedrību. Savienībai un tās dalībvalstīm ir jāsadarbojas, lai pilnvērtīgi un proaktīvi reaģētu uz šādām strukturālajām pārmaiņām un pēc vajadzības pielāgotu pašreizējās sistēmas, atzīstot dalībvalstu ekonomikas un darba tirgu un ar tiem saistītās politikas ciešo savstarpējo atkarību. Tālab gan Savienības, gan valstu *un reģionu* līmenī, vienlaikus atzīstot sociālo partneru lomu *un iesaistot tos*, ir nepieciešama koordinēta, vērienīga un efektīva politiskā rīcība, kas būtu saskaņā ar LESD un Savienības noteikumiem par ekonomikas pārvaldību, ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru. Šādai politikas rīcībai būtu jāaptver ilgtspējīgu investīciju palielināšana visos ES reģionos, atjaunota apņemšanās pareizā secībā veikt

ekonomisko izaugsmi, kvalitatīvu darbvietu izveidi, ražību, pienācīgus **nodarbinātības nosacījumus**, sociālo un teritoriālo kohēziju, augšupēju konverģenci, **ekonomikas** noturību un fiskālās atbildības īstenošanu.

reformas un investīcijas, kas sekmē piemērotu un iekļaujošu ekonomisko izaugsmi, kvalitatīvu darbvietu izveidi, ražību, pienācīgus **darba apstākļus**, sociālo un teritoriālo kohēziju, augšupēju **sociāli ekonomisko** konverģenci, **sociāli taisnīgumu, vienlīdzīgas iespējas**, noturību un fiskālās **un sociālās** atbildības īstenošanu.

Grozījums Nr. 7

Lēmuma priekšlikums

11. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts

(11) Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā Eiropadome 2022. gada 24. februāra secinājumos nosodīja Krievijas rīcību, kuras mērķis ir graut Eiropas un pasaules drošību un stabilitāti, un pauda solidaritāti ar Ukrainas tautu, uzsvērdama to, ka Krievija pārkāpj starptautiskās tiesības un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus. Pašreizējā kontekstā pagaidu aizsardzība, kas piešķirta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 un pagarināta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2023/2409³⁷ sniedz ātru un efektīvu palīdzību Savienības valstīs pārvietotajām personām, kuras bēg no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, un ļauj šādām pārvietotajām personām izmantot minimālās tiesības visā Savienībā, kas nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni. Piedaloties Savienības darba tirgos, no Ukrainas pārvietotās personas var turpināt dot ieguldījumu Savienības ekonomikas stiprināšanā un palīdzēt atbalstīt savu valsti un cilvēkus, kuri palikuši Ukrainā. Šādi iegūta pieredze un prasmes nākotnē var dot ieguldījumu Ukrainas atjaunošanā. Nepavadītiem bērniem un pusaudžiem pagaidu aizsardzība piešķir tiesības uz likumisku aizbildnību un piekļuvi bērnu izglītībai un aprūpei. Tādu politikas pasākumu izstrādē, īstenošanā un

Grozījums

(11) Pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā Eiropadome 2022. gada 24. februāra secinājumos nosodīja Krievijas rīcību, kuras mērķis ir graut Eiropas un pasaules drošību un stabilitāti, un pauda solidaritāti ar Ukrainas tautu, uzsvērdama to, ka Krievija pārkāpj starptautiskās tiesības un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu principus. Pašreizējā kontekstā pagaidu aizsardzība, kas piešķirta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 un pagarināta ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2023/2409³⁷ sniedz ātru un efektīvu palīdzību Savienības valstīs pārvietotajām personām, kuras bēg no Krievijas agresijas kara pret Ukrainu, un ļauj šādām pārvietotajām personām izmantot minimālās tiesības visā Savienībā, kas nodrošina pienācīgu aizsardzības līmeni. **Šāda palīdzība saskaņā ar Padomes Direktīvu 2001/55/EK^{37a} ir jāpaplašina, attiecinot to uz visām pārvietotajām personām un bēgļiem, kas bēg no kara Ukrainā.** Piedaloties Savienības darba tirgos, no Ukrainas pārvietotās personas var turpināt dot ieguldījumu Savienības ekonomikas stiprināšanā un palīdzēt atbalstīt savu valsti un cilvēkus, kuri palikuši Ukrainā. Šādi iegūta pieredze un prasmes nākotnē var dot ieguldījumu Ukrainas atjaunošanā. Nepavadītiem

izvērtēšanā, kuru mērķis ir risināt **no Ukrainas pārvietoto cilvēku** ar nodarbinātību un prasmēm, tostarp **ar** kvalifikāciju atzīšanu, **saistītās** problēmas, **dalībvalstīm būtu jāturpina iesaistīt sociālos partnerus**. Sociālajiem partneriem ir būtiska loma minētā kara ietekmes samazināšanā nodarbinātības un ražošanas saglabāšanas ziņā.

bērniem un pusaudžiem pagaidu aizsardzība piešķir tiesības uz likumisku aizbildnību un piekļuvi bērnu izglītībai un aprūpei. **Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai Eiropas Garantijas bērniem īstenošanas gaitā tiem bērniem, kas bēg no Ukrainas, tiktu nodrošināta piekļuve bezmaksas pakalpojumiem ar tādiem pašiem nosacījumiem kā viņu vienaudžiem uzņēmējās valstīs. Dalībvalstīm būtu jāturpina iesaistīt sociālos partnerus** tādu politikas pasākumu izstrādē, īstenošanā un izvērtēšanā, kuru mērķis ir risināt ar nodarbinātību un prasmēm, tostarp kvalifikāciju atzīšanu, **saistītas** problēmas, **ar ko saskaras no Ukrainas pārvietotie cilvēki**. Sociālajiem partneriem ir būtiska loma minētā kara ietekmes samazināšanā nodarbinātības un ražošanas saglabāšanas ziņā.

³⁷ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.) un Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2023/2409 (2023. gada 19. oktobris), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību.

³⁷ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2022/382 (2022. gada 4. marts), ar ko Direktīvas 2001/55/EK 5. panta nozīmē konstatē no Ukrainas pārvietoto personu masveida pieplūduma esamību un nosaka pagaidu aizsardzības ieviešanu (OV L 71, 4.3.2022., 1. lpp.) un Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2023/2409 (2023. gada 19. oktobris), ar ko pagarina ar Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/382 ieviesto pagaidu aizsardzību.

^{37a} **Padomes Direktīva 2001/55/EK (2001. gada 20. jūlijs) par obligātajiem standartiem, lai pārvietoto personu masveida pieplūduma gadījumā sniegtu tām pagaidu aizsardzību, un par pasākumiem, lai līdzsvarotu dalībvalstu pūliņus, uzņemot šādas personas un uzņemoties ar to saistītās sekas (OV L 212, 7.8.2001., 12. lpp.).**

Grozījums Nr. 8

Lēmuma priekšlikums 12. apsvēruma – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Darba tirgus reformām, arī valstu algu noteikšanas mehānismiem, būtu jāievēro valstu sociālā dialoga prakse un sociālo partneru autonomija, lai nodrošinātu taisnīgas algas, kas nodrošina pienācīgu dzīves līmeni, ilgtspējīgu izaugsmi un augšupēju sociāli ekonomisko konverģenci. Šādām reformām būtu jānodrošina iespēja plaši apsvērt sociālekonomiskos faktorus, tai skaitā ilgtspējas, konkurētspējas, inovācijas, kvalitatīvu darbvietu izveides, darba **nosacījumu**, nodarbinātu personu nabadzības, izglītības, apmācības un prasmju, sabiedrības veselības un sociālās aizsardzības un iekļaušanas, kā arī faktisko ienākumu uzlabojumus. 2024. gada Valdušesas samitā tika atkārtoti apstiprināta sociālā dialoga nozīme, risinot problēmas darba pasaulē, tostarp darbaspēka un prasmju trūkumu.

Grozījums

Darba tirgus reformām, arī valstu algu noteikšanas mehānismiem, būtu jāievēro **un jāstiprina** valstu sociālā dialoga prakse, **koplīguma sarunas** un sociālo partneru autonomija, lai nodrošinātu taisnīgas algas, kas nodrošina pienācīgu dzīves līmeni, ilgtspējīgu izaugsmi un augšupēju sociāli ekonomisko **un teritoriālo** konverģenci. Šādām reformām būtu jānodrošina iespēja plaši apsvērt sociālekonomiskos faktorus, tai skaitā ilgtspējas, konkurētspējas, inovācijas, kvalitatīvu darbvietu izveides, **pienācīgu darba apstākļu, demokrātijas darbā, dzimumu līdztiesības**, nodarbinātu personu nabadzības, izglītības, apmācības un prasmju, sabiedrības veselības un sociālās aizsardzības un iekļaušanas, kā arī faktisko ienākumu uzlabojumus. **Dalībvalstīm Direktīva (ES) 2022/2041 būtu jāīsteno nekavējoties. Dalībvalstis, kas sāk efektīvi un stingri īstenot Direktīvu (ES) 2023/970, tiek arī aicinātas veikt pasākumus, lai nodrošinātu algu pārredzamību, īstenotu uzraudzības politiku un stimulētu uzņēmumus īstenot vienādas darba samaksas rīcības plānus.** 2024. gada Valdušesas samitā tika atkārtoti apstiprināta sociālā dialoga nozīme, risinot problēmas darba pasaulē, tostarp darbaspēka un prasmju trūkumu.

Grozījums Nr. 9

Lēmuma priekšlikums 12. apsvērums – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Atvēršanas un noturības mehānisms un citi Savienības fondi dalībvalstīm palīdz īstenot reformas un veikt investīcijas, kas atbilst Savienības prioritātēm, tādējādi veidojot Savienības ekonomiku un sabiedrību ilgtspējīgāku un noturīgāku un labāk sagatavotu attiecībā uz zaļo un

Grozījums

Atvēršanas un noturības mehānisms un citi Savienības fondi dalībvalstīm palīdz īstenot reformas un veikt investīcijas, kas atbilst Savienības prioritātēm, tādējādi veidojot Savienības ekonomiku un sabiedrību ilgtspējīgāku un noturīgāku un labāk sagatavotu attiecībā uz zaļo un

digitālo pārkārtošanos mainīgajā kontekstā pēc Covid-19 pandēmijas. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir vēl vairāk saasinājis iepriekš pastāvošās sociālekonomiskās problēmas, jo augstākas enerģijas cenas īpaši ietekmēja mājsaimniecības ar zemiem ienākumiem. Dalībvalstīm un Savienībai būtu jāturpina rūpēties par to, lai tiktu mazināta sociālā ietekme un ietekme uz nodarbinātību un ekonomiku un lai pārkārtošanās būtu sociāli godīga un taisnīga, ņemot vērā arī to, ka lielāka atvērta stratēģiskā autonomija un paātrināta zaļā pārkārtošanās palīdzēs samazināt atkarību no enerģijas un citu stratēģisko produktu un tehnoloģiju importa, jo īpaši no Krievijas. Būtiski ir stiprināt noturību un veidot iekļaujošu un noturīgu sabiedrību, kurā cilvēki ir aizsargāti un spēj paredzēt un pārvaldīt pārmaiņas un kurā viņi var aktīvi piedalīties sabiedrības norisēs un ekonomikā.

digitālo pārkārtošanos mainīgajā kontekstā pēc Covid-19 pandēmijas. Krievijas agresijas karš pret Ukrainu ir vēl vairāk saasinājis iepriekš pastāvošās sociālekonomiskās problēmas, jo augstākas enerģijas cenas īpaši ietekmēja mājsaimniecības ar zemiem ienākumiem. Dalībvalstīm un Savienībai būtu jāturpina rūpēties par to, lai tiktu mazināta sociālā ietekme un ietekme uz nodarbinātību un ekonomiku un lai pārkārtošanās būtu sociāli godīga un taisnīga, ņemot vērā arī to, ka lielāka atvērta stratēģiskā autonomija un paātrināta zaļā pārkārtošanās palīdzēs samazināt atkarību no enerģijas un citu stratēģisko produktu un tehnoloģiju importa, jo īpaši no Krievijas. Būtiski ir stiprināt noturību un veidot iekļaujošu un noturīgu sabiedrību, kurā cilvēki ir aizsargāti un spēj paredzēt un pārvaldīt pārmaiņas un kurā viņi var aktīvi piedalīties sabiedrības norisēs un ekonomikā. *Tāpēc demokrātija darbā ir jāstiprina Savienības un valstu līmenī.*

Grozījums Nr. 10

Lēmuma priekšlikums

12. apsvērums – 3. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Lai atbalstītu statusa maiņu darba tirgū un pilnībā izmantotu neizmantoto darba tirgus potenciālu, arī saskaņā ar aktīvas iekļaušanas pieeju un ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos, kas cita starpā uzsvērtā Lailpas deklarācijā par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni³⁸, ir vajadzīgs saskaņots aktīvas darba tirgus politikas kopums, kas ietver pagaidu un mērķtiecīgus darbā pieņemšanas un pārejas stimulus, prasmju politiku, tostarp mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, kā arī mērķorientēti, efektīvi un pielāgojami nodarbinātības dienesti. Būtu jānodrošina adekvāti darba *nosacījumi*, tostarp darba

Grozījums

Lai atbalstītu statusa maiņu darba tirgū un pilnībā izmantotu neizmantoto darba tirgus potenciālu, arī saskaņā ar aktīvas iekļaušanas pieeju un ņemot vērā zaļo un digitālo pārkārtošanos, kas cita starpā uzsvērtā Lailpas deklarācijā par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni³⁸, ir vajadzīgs saskaņots aktīvas darba tirgus politikas kopums, kas ietver pagaidu un mērķtiecīgus darbā pieņemšanas un pārejas stimulus, prasmju politiku, tostarp mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām, kā arī mērķorientēti, efektīvi un pielāgojami nodarbinātības dienesti. Būtu jānodrošina adekvāti darba *apstākļi*, tostarp darba

aizsardzība un darba ņēmēju fiziskā un garīgā veselība.

aizsardzība un darba ņēmēju fiziskā un garīgā veselība. *Tādēļ ir steidzami jāizstrādā tiesību aktu kopums par kvalitātīvu nodarbinātību, tostarp likumdošanas iniciatīvas par: pienācīgiem darba apstākļiem attiecībā uz tādārbu, tiesībām atslēgties un mākslīgo intelektu (MI) darbavietā; direktīvu par publisko iepirkumu pārskatīšanu, lai nodrošinātu, ka tās veicina koplīguma sarunas; pieeju “nulle vīzija”, kuras mērķis ir novērst ar darbu saistītus nāves gadījumus, tostarp novērst apdraudējumus, ko darba ņēmējiem rada ekstremāli laikapstākļi klimata pārmaiņu dēļ, un psihosociālos riskus darbavietā; pamatdirektīvu par minimālo ienākumu shēmām; Eiropas Garantijas bērniem īpašā budžeta palielināšanu vismaz līdz 20 miljardiem EUR; un drošības tīkliem, kas ir noturīgi pret klimata pārmaiņām un kas pielāgošanos klimata pārmaiņām integrē sociālās aizsardzības programmās, kā arī uz pieprasījumu balstītu tiešās nodarbinātības iniciatīvu satvaru, lai atbalstītu to darba ņēmēju iekļaušanu darba tirgū, kuri saskaras ar pārmaiņām darba tirgū vai ilgstošu bezdarbu.*

³⁸ Lailpas deklarācija par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni. Lailpa, Beļģija, 2024. gada 16. aprīlis.

³⁸ Lailpas deklarācija par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni. Lailpa, Beļģija, 2024. gada 16. aprīlis.

Grozījums Nr. 11

Lēmuma priekšlikums 13. apsvēruma – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Būtu **jānovērš** diskriminācija visās tās izpausmēs, jānodrošina dzimumu līdztiesība un **jāatbalsta** jauniešu nodarbinātība. Būtu **jāsniedz** visiem vienlīdzīga piekļuve un iespējas un **būtu jāsamazina** nabadzība un sociālā atstumtība, **jo īpaši bērnu, personu ar**

Grozījums

Būtu **jāizskauž** diskriminācija visās tās izpausmēs, jānodrošina dzimumu līdztiesība un **jāveicina** jauniešu un **cilvēku, kas vecāki par 50 gadiem,** nodarbinātība. Būtu **jānodrošina** visiem vienlīdzīga piekļuve un iespējas un **jāizskauž** nabadzība un sociālā atstumtība,

invaliditāti **un romu tautības iedzīvotāju nabadzība un atstumtība, it īpaši** nodrošinot darba tirgu un **adekvātu** un iekļaujošu sociālās aizsardzības sistēmu **pilnvērtīgu** darbību, kā **noteikts** Padomes 2019. gada 8. novembra ieteikumā un Padomes 2023. gada 30. janvāra ieteikumā³⁹. Turklāt būtu jālikvidē šķēršļi, kas kavē iekļaujošu un uz nākotni vērstu izglītību, apmācību, mūžizglītību un dalību darba tirgū, un dalībvalstīm būtu jāveic investīcijas pirmsskolas izglītībā un aprūpē atbilstīgi Eiropas Garantijai bērniem un Padomes Ieteikumam par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi ("Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam"), jāiegulda, lai padarītu profesionālo izglītību un apmācību pievilcīgāku un iekļaujošāku atbilstīgi Padomes Ieteikumam par profesionālo izglītību un apmācību, kā arī jāveic investīcijas digitālo un zaļo prasmju jomā saskaņā ar Digitālās izglītības rīcības plānu, Padomes Ieteikumu par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām un Padomes Ieteikumu "Ceļi uz panākumiem skolā". Nepieciešams nosacījums vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai **ir piekļuve** cenas ziņā **pieejamiem mājokļiem, tostarp izmantojot sociālos mājokļus**. Savlaicīga un vienlīdzīga piekļuve cenas ziņā pieejamai kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei saskaņā ar Padomes Ieteikumu par piekļuvi cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei, kā arī veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp profilaksei un veselības aprūpes veicināšanai, ir īpaši svarīga, ņemot vērā arī iespējamus veselības apdraudējumus nākotnē un saistībā ar sabiedrības novecošanu.

īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātām grupām, proti, bērniem, personām ar invaliditāti, vientuļajiem vecākiem, etniskajām minoritātēm, piemēram, romiem, LGBTIQ+ personām, cilvēkiem, kas dzīvo attālos un lauku apvidos, un vecāka gadagājuma cilvēkiem. Tas būtu jādara, jo īpaši nodrošinot darba tirgu un **pienācīgu** un iekļaujošu sociālās aizsardzības sistēmu **efektīvu** darbību, kā **izklāstīts** Padomes 2019. gada 8. novembra ieteikumā un Padomes 2023. gada 30. janvāra ieteikumā³⁹. Turklāt būtu jālikvidē šķēršļi, kas kavē iekļaujošu un uz nākotni vērstu izglītību, apmācību, **pārkvalifikāciju**, mūžizglītību un dalību darba tirgū, un dalībvalstīm būtu jāveic investīcijas pirmsskolas izglītībā un aprūpē atbilstīgi Eiropas Garantijai bērniem un Padomes Ieteikumam par agrīno pirmsskolas izglītību un aprūpi ("Barselonas mērķrādītāji 2030. gadam"), jāiegulda, lai padarītu profesionālo izglītību un apmācību pievilcīgāku un iekļaujošāku atbilstīgi Padomes Ieteikumam par profesionālo izglītību un apmācību, kā arī jāveic investīcijas digitālo un zaļo prasmju jomā saskaņā ar Digitālās izglītības rīcības plānu, Padomes Ieteikumu par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības vajadzībām un Padomes Ieteikumu "Ceļi uz panākumiem skolā". **Piekļuve pienācīgiem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, tostarp izmantojot sociālos mājokļus, ir nepieciešams nosacījums vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai, tāpēc Savienībai un dalībvalstīm būtu jāveic nepieciešamie pasākumi, lai palīdzētu nodrošināt** cenas ziņā **pieejamus mājokļus visiem. Bezpajumtniecība ir viens no ekstremālākajiem sociālās atstumtības veidiem, kas negatīvi ietekmē cilvēku fizisko un garīgo veselību, labklājību un dzīves kvalitāti, kā arī viņu piekļuvi nodarbinātībai un citiem ekonomiskiem un sociāliem pakalpojumiem. Savlaicīga un vienlīdzīga piekļuve cenas ziņā pieejamai kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei**

saskaņā ar Padomes Ieteikumu par piekļuvi cenās ziņā pieejamai un kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei, kā arī veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp profilaksei un veselības aprūpes veicināšanai, ir īpaši svarīga, ņemot vērā arī iespējamās veselības apdraudējumus nākotnē un saistībā ar sabiedrības novecošanu. ***Ir arī jāveicina tādu pasākumu pieņemšana, kuru mērķis ir samazināt esošās pirktpējas atšķirības starp reģioniem un dalībvalstu iekšienē, ņemot vērā, ka iekļaujošāka augšupēja sociālekonomiskā konverģence var pozitīvi ietekmēt iespēju sadalījumu visā Savienībā. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš nepietiekami apmaksātām profesijām, piemēram, skolotājiem un citiem izglītības speciālistiem, sociālās un veselības aprūpes nozares profesionāļiem, transporta un lauksaimniecības nozaru darbiniekiem. Visbeidzot, dalībvalstīm savās akadēmiskajās mācību programmās būtu jāiekļauj programmas, kas veicina izpratni un atzinību par Savienības pamatprincipiem, piemēram, demokrātiju, cilvēktiesībām un tiesiskumu, lai veicinātu jauniešu lielāku informētību un aktīvu līdzdalību Eiropas demokrātiskajā dzīvē.***

³⁹ Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1.lpp).

³⁹ Padomes Ieteikums (2023. gada 30. janvāris) par adekvātu minimālo ienākumu, kas nodrošina aktīvu iekļaušanu (OV C 41, 3.2.2023., 1.lpp).

Grozījums Nr. 12

Lēmuma priekšlikums 13. apsvērums – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Būtu jāturpina īstenot personu ar invaliditāti potenciāls veicināt ekonomikas izaugsmi un sociālo attīstību saskaņā ar Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju⁴⁰, kurā dalībvalstis tika aicinātas noteikt

Grozījums

Būtu jāturpina īstenot personu ar invaliditāti potenciāls veicināt ekonomikas izaugsmi un sociālo attīstību saskaņā ar Personu ar invaliditāti tiesību stratēģiju⁴⁰, kurā dalībvalstis tika aicinātas noteikt

nodarbinātības un pieaugušo izglītības mērķus personām ar invaliditāti. ES stratēģiskajā satvarā romu jautājumos ir uzsvērtā marginalizēto romu kopienu spēja samazināt darbaspēka un prasmju trūkumu, un tā mērķis ir vismaz uz pusi samazināt nodarbinātības plaisu starp romiem un iedzīvotājiem kopumā⁴¹. Jaunas tehnoloģijas un mainīgas darbavietas visā Savienībā ļauj nodrošināt elastīgāku darba režīmu, kā arī uzlabot ražīgumu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, vienlaikus veicinot Savienības zaļo saistību izpildi. Minētās norises rada arī jaunas problēmas darba tirgū, ietekmējot darba ņēmēju darba nosacījumus, veselību un drošību darbā un reālu piekļuvi adekvātai sociālajai aizsardzībai darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka jauni darba organizācijas veidi tiek pārvērsti kvalitatīvās darbavietās un adekvātās, veselīgās un drošās darbavietās un darba nosacījumos, kā arī **sniedz** darba un dzīves līdzsvaru, saglabājot iedibinātās darba un sociālās tiesības un stiprinot Eiropas sociālo modeli.

⁴⁰ COM(2021) 101 final.

⁴¹ ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars 2020.–2030. gadam, COM(2020) 620 final.

Grozījums Nr. 13

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 5. pamatnostādne – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm būtu aktīvi jāveicina ilgtspējīga sociālā tirgus ekonomika un jāatvieglo un jāatbalsta investīcijas kvalitatīvu darbavietu radīšanā, izmantojot arī potenciālu, kas saistīts ar digitālo un zaļo pārkārtošanos, ņemot vērā Savienības

nodarbinātības un pieaugušo izglītības mērķus personām ar invaliditāti. ES stratēģiskajā satvarā romu jautājumos ir uzsvērtā marginalizēto romu kopienu spēja samazināt darbaspēka un prasmju trūkumu, un tā mērķis ir vismaz uz pusi samazināt nodarbinātības plaisu starp romiem un iedzīvotājiem kopumā⁴¹. Jaunas tehnoloģijas un mainīgas darbavietas visā Savienībā ļauj nodrošināt elastīgāku darba režīmu, kā arī uzlabot ražīgumu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, vienlaikus veicinot Savienības zaļo saistību izpildi. Minētās norises rada arī jaunas problēmas darba tirgū, ietekmējot darba ņēmēju darba nosacījumus, veselību un drošību darbā un reālu piekļuvi adekvātai sociālajai aizsardzībai darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka jauni darba organizācijas veidi tiek pārvērsti kvalitatīvās darbavietās un adekvātās, veselīgās un drošās darbavietās un darba nosacījumos, kā arī **nodrošina** darba un dzīves līdzsvaru, **aktīvas un veselīgas vecumdienas**, saglabājot iedibinātās darba un sociālās tiesības un stiprinot Eiropas sociālo modeli.

⁴⁰ COM(2021) 101 final.

⁴¹ ES romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars 2020.–2030. gadam, COM(2020) 620 final.

Grozījums

Dalībvalstīm būtu aktīvi jāveicina ilgtspējīga sociālā tirgus ekonomika un jāatvieglo un jāatbalsta investīcijas kvalitatīvu darbavietu radīšanā, izmantojot arī potenciālu, kas saistīts ar digitālo un zaļo pārkārtošanos, ņemot vērā Savienības

un valstu pamatmērķi 2030. gadam nodarbinātības jomā. **Šajā nolūkā tām būtu jāmazina šķēršļi, ar kuriem uzņēmumi saskaras, pieņemot darbā cilvēkus,** jāveicina atbildīga uzņēmējdarbība un patiesa pašnodarbinātība un jo īpaši jāatbalsta mikrouzņēmumu **un** mazo un vidējo uzņēmumu izveide un izaugsme, **cita starpā nodrošinot** piekļuvi finansējumam. Dalībvalstīm būtu aktīvi jāveicina sociālās ekonomikas, tostarp sociālo uzņēmumu, attīstība **un** pilnībā jāizmanto tās potenciāls. Tām būtu jāizstrādā attiecīgi pasākumi un stratēģijas **sociālajai ekonomikai, jāsekmē** sociālā inovācija **un** jāveicina tie uzņēmējdarbības modeļi, kas rada kvalitatīvas nodarbinātības iespējas un sociālo labklājību, jo īpaši vietējā līmenī, tostarp aprites ekonomikā un teritorijās, kuras visvairāk skar pārkārtošanās uz zaļo ekonomiku, tostarp izmantojot mērķtiecīgu finansiālu atbalstu un pakalpojumus.

un valstu pamatmērķi 2030. gadam nodarbinātības jomā. **Pārkārtošanās uz tādu ekonomiku, kas ir ilgtspējīga, balstīta uz atjaunīgiem energoresursiem un atbilst aprites principam, ja vien tā ir labi sagatavota un pienācīgi finansēta, rada potenciālu lielākajā daļā nozaru gan izveidot ievērojamu skaitu jaunu darbvieta, gan pārveidot pašreizējo nodarbinātību par zaļām un ilgtspējīgām darbvietaim. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāatvieglo cilvēku pieņemšana darbā uzņēmumos, ievērojami jāiegulda zaļās pārkārtošanās procesā un** jāveicina **PIA,** atbildīga uzņēmējdarbība un patiesa pašnodarbinātība, **tostarp sieviešu, jauniešu, vecāka gadagājuma cilvēku un citu nelabvēlīgā situācijā esošu grupu vidū. Tām** jo īpaši **būtu** jāatbalsta mikrouzņēmumu, mazo un vidējo uzņēmumu izveide un izaugsme, **tostarp nodrošinot labāku** piekļuvi finansējumam. Dalībvalstīm būtu **pilnībā jāsteno Sociālās ekonomikas rīcības plāns un zaļais kurss un** aktīvi jāveicina sociālās ekonomikas, tostarp sociālo uzņēmumu, attīstība, **kā arī** pilnībā jāizmanto tās potenciāls. Tām būtu jāizstrādā attiecīgi **sociālās ekonomikas** pasākumi un stratēģijas **un jāveicina** sociālā inovācija. **Dalībvalstīm būtu** jāveicina tie uzņēmējdarbības modeļi, kas rada kvalitatīvas nodarbinātības iespējas un sociālo labklājību, jo īpaši vietējā līmenī, tostarp aprites ekonomikā un teritorijās, kuras visvairāk skar pārkārtošanās uz zaļo ekonomiku, tostarp izmantojot mērķtiecīgu finansiālu atbalstu un pakalpojumus.

Grozījums Nr. 14

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 5. pamatnostādne – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Lai stiprinātu noturību pret iespējamiem **ekonomiskiem** un/vai darba tirgus

Grozījums

Lai stiprinātu noturību pret iespējamiem **ekonomikas** un/vai darba tirgus

satricinājumiem, svarīga nozīme ir labi izstrādātām saīsināta darba laika shēmām un līdzīgiem pasākumiem. **Tās** var atbalstīt arī strukturālas pārmaiņas, atvieglot un atbalstot pārstrukturēšanas procesus un darbaspēka **pārorientēšana** no nozarēm, kurās vērojama lejupslīde, uz jaunām nozarēm, tādējādi palielinot ražīgumu, saglabājot nodarbinātību un palīdzot modernizēt ekonomiku, tostarp attīstot ar to saistītās prasmes. Būtu jāapsver labi izstrādāti darbā pieņemšanas un profesionālās pārejas stimuli un prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās pasākumi, lai atbalstītu kvalitatīvu darbvietu radīšanu un profesionālās pārejas visas darba dzīves laikā un lai risinātu darbaspēka un prasmju trūkumu, ņemot vērā arī digitālo un zaļo pārkārtošanos, demogrāfiskās pārmaiņas, kā arī ietekmi, ko rada Krievijas agresijas karš pret Ukrainu.

satricinājumiem, svarīga nozīme ir labi izstrādātām saīsināta darba laika shēmām, **piemēram, tām, kas izstrādātas saistībā ar Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā**, un līdzīgiem pasākumiem. **Dalībvalstīm būtu jāpievēršas pašreizējo un turpmāko krīžu ietekmei, tostarp klimata pārmaiņu, piemēram, karstuma viļņu, sausuma vai dabas ugunsgrēku, pieaugošajai ietekmei uz darba tirgu. Ar saīsināta darba laika shēmām** var atbalstīt arī strukturālas pārmaiņas, atvieglot un atbalstot pārstrukturēšanas procesus un darbaspēka **pārorientēšanu** no nozarēm, kurās vērojama lejupslīde, uz jaunām nozarēm, tādējādi palielinot ražīgumu, saglabājot nodarbinātību un palīdzot modernizēt ekonomiku, tostarp attīstot ar to saistītās prasmes. Būtu jāapsver labi izstrādāti darbā pieņemšanas un profesionālās pārejas stimuli, **mūžizglītība, PIA un ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādāti** prasmju pilnveides un pārkvalificēšanās pasākumi, lai atbalstītu kvalitatīvu darbvietu radīšanu un profesionālās pārejas visas darba dzīves laikā un lai risinātu darbaspēka un prasmju trūkumu, ņemot vērā arī digitālo un zaļo pārkārtošanos, demogrāfiskās pārmaiņas, kā arī ietekmi, ko rada Krievijas agresijas karš pret Ukrainu. **Darbā pieņemšanas grūtības un darbaspēka trūkums ir īpaši izplatīts nozarēs ar sarežģītiem darba apstākļiem un sliktu darbvietu kvalitāti. Tāpēc, lai piesaistītu kvalificētus darbiniekus, būtiska nozīme ir kvalitatīvu darbvietu radīšanai un saglabāšanas stratēģiju īstenošanai. Dalībvalstīm būtu jāmudina darba devēji nodrošināt pienācīgus darba un nodarbinātības apstākļus un ieguldīt savā darbaspēkā.**

Grozījums Nr. 15

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 5. pamatnostādne – 3. daļa

Nodokļi būtu jāpārorientē no darbaspēka uz citiem avotiem, kuri – ņemot vērā nodokļu sistēmas pārdales ietekmi – dod lielāku labumu nodarbinātībai un iekļaujošai izaugsmei saskaņā ar klimata un vides politikas mērķiem, tai pašā laikā aizsargājot ienākumus, kas nodrošinās pienācīgu sociālo aizsardzību un izdevumus izaugsmes veicināšanai.

Grozījums Nr. 16

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 5. pamatnostādne – 4. daļa

Dalībvalstīm, arī tām, kurās ir ar likumu noteikta minimālā darba alga, būtu jāveicina darba koplīgumu slēgšanas sarunas par algu noteikšanu un jānodrošina sociālo partneru pilnvērtīga iesaiste pārredzamā un paredzamā veidā, kas ļautu adekvāti salāgot algas ar ražīguma *izmaiņām* un veicinātu taisnīgas algas, kuras nodrošina pienācīgu dzīves līmeni, īpašu uzmanību veltot grupām ar zemākiem un vidējiem ienākumiem, lai stiprinātu augšupēju sociālekonomisko konvergenci. Algu noteikšanas mehānismos būtu jāņem vērā arī sociālekonomiskie apstākļi, arī nodarbinātības izaugsme, konkurētspēja, pirktspēja un reģionālā un nozaru attīstība. Ievērojot valstu praksi un sociālo partneru autonomiju, dalībvalstīm un sociālajiem partneriem būtu jānodrošina, ka visiem darba ņēmējiem ir adekvātas algas, jo tie tieši vai netieši gūst labumu no koplīgumiem vai adekvātas ar likumu noteiktas minimālās algas, ņemot vērā

Valstu nodokļu sistēmai vajadzētu būt tādai, kas atbalsta darbvietu radīšanu, vienlaikus nodrošinot, ka nodokļu sistēmas ir progresīvas un atbilst klimata un vides politikas mērķiem. Visām nodokļu reformām būtu jāpalielina nodokļu sistēmas sadalošā ietekme, vienlaikus aizsargājot ienākumus publisko investīciju vajadzībām, jo īpaši kvalitatīviem sabiedriskajiem pakalpojumiem, sociālajai aizsardzībai un ilgtspējīgu izaugsmi veicinošiem izdevumiem.

Dalībvalstīm, arī tām, kurās ir ar likumu noteikta minimālā darba alga, būtu jāveicina darba koplīgumu slēgšanas sarunas par algu noteikšanu un jānodrošina sociālo partneru pilnvērtīga iesaiste pārredzamā un paredzamā veidā, kas ļautu adekvāti salāgot algas ar ražīguma *attīstību, inflāciju un dzīves dārdzību* un veicinātu taisnīgas algas, kuras nodrošina pienācīgu dzīves līmeni *visiem darba ņēmējiem*, īpašu uzmanību veltot grupām ar zemākiem un vidējiem ienākumiem, lai stiprinātu augšupēju sociālekonomisko konvergenci. Algu noteikšanas mehānismos būtu jāņem vērā arī sociālekonomiskie apstākļi, arī nodarbinātības izaugsme, konkurētspēja, pirktspēja un reģionālā un nozaru attīstība. Ievērojot valstu praksi un sociālo partneru autonomiju, dalībvalstīm un sociālajiem partneriem būtu jānodrošina, ka visiem darba ņēmējiem ir adekvātas algas, jo tie tieši vai netieši gūst labumu no koplīgumiem vai adekvātas ar likumu

atalgojuma ietekmi uz konkurētspēju, kvalitatīvu darbvietu radīšanu, pirktspēju un nodarbinātu personu nabadzību.

noteiktas minimālās algas, ņemot vērā atalgojuma ietekmi uz konkurētspēju, kvalitatīvu darbvietu radīšanu, pirktspēju un nodarbinātu personu nabadzību.

Grozījums Nr. 17

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 5. pamatnostādne – 4.a daļa (jauna)

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Lai izvairītos no uzņēmumu, kas saņēmuši Eiropas atbalstu, pārceļšanas, ir būtiski pārskatīt spēkā esošos valsts atbalsta noteikumus un finansēšanas programmas un izstrādāt stratēģiskus risinājumus, kuru mērķis ir saglabāt rūpniecisko bāzi Savienībā. Tas ietver Eiropas stratēģiskās autonomijas stiprināšanu un stabilas Eiropas rūpniecības politikas veicināšanu. Turklāt pārkārtošanās ir jāpapildina ar sociāliem un nodarbinātības pasākumiem, lai nodrošinātu taisnīgu pārkārtošanos visiem, raugoties, lai šajā procesā darba ņēmēji vai kopienas netiktu atstāti novārtā.

Grozījums Nr. 18

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 6. pamatnostādne – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Grozījums

Ņemot vērā digitālo un zaļo pārkārtošanos, demogrāfiskās pārmaiņas un Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, dalībvalstīm būtu jāveicina ilgtspēja, ražīgums, konkurētspēja, nodarbināmība un **cilvēkkapitāla attīstība, sekmējot** prasmju un kompetenču **apgūšanu** visā cilvēka mūža laikā un **reaģējot** uz pašreizējām un nākotnes darba tirgus vajadzībām, **kā** arī **kas sasaucas ar** Savienības un valsts **pamatmērķiem** 2030. gadam prasmju jomā. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un

Ņemot vērā digitālo un zaļo pārkārtošanos, demogrāfiskās pārmaiņas un Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, dalībvalstīm būtu jāveicina ilgtspēja, ražīgums, **iekļautība**, konkurētspēja, nodarbināmība un prasmju un kompetenču **apgūšana, kā arī to pilnveidošana** visā cilvēka mūža laikā un **jāreaģē** uz pašreizējām un nākotnes darba tirgus vajadzībām, **ņemot vērā** arī Savienības un valsts **pamatmērķus** 2030. gadam prasmju jomā. Lai nodrošinātu kvalitatīvu un iekļaujošu

iekļaujošu izglītību, tai skaitā profesionālo izglītību un apmācību, uzlabotu izglītības rezultātus, sekmētu to prasmju un kompetenču apgūšanu, kas vajadzīgas priekš zaļās un digitālās pārkārtošanās, kā arī nodrošinātu piekļuvi digitālajām mācībām, valodu apguvei (piemēram, bēgļiem, arī no Ukrainas, vai lai atvieglotu piekļuvi darba tirgum pārrobežu reģionos) un uzņēmējdarbības prasmju apgūšanu, dalībvalstīm būtu arī jāmodernizē savas izglītības un apmācības sistēmas un tajās jāveic investīcijas. Lai novērstu strukturālās nepilnības izglītības un apmācības sistēmās un uzlabotu to kvalitāti un atbilstību darba tirgus vajadzībām, tostarp sniedzot mērķtiecīgu finansiālu un tehnisku atbalstu, dalībvalstīm būtu jāsadarbojas ar sociālajiem partneriem, izglītības un apmācības sniedzējiem, uzņēmumiem un citām ieinteresētajām personām, arī saistībā ar Komisijas 2024. gada martā ierosināto rīcības plānu darbaspēka un prasmju trūkuma novēršanai. Tas arī palīdzētu īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, novēršot prasmju neatbilstību un darbaspēka trūkumu, tostarp attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar neto nulles emisiju industrijām un digitālajām industrijām, tostarp tām, kas ir būtiskas ES ekonomiskajai drošībai, un darbībām, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos, piemēram, atjaunīgās enerģijas izvēršanu vai ēku renovāciju.

izglītību, tai skaitā profesionālo izglītību un apmācību, uzlabotu izglītības rezultātus, sekmētu to prasmju un kompetenču apgūšanu, kas vajadzīgas priekš zaļās un digitālās pārkārtošanās, kā arī nodrošinātu piekļuvi digitālajām mācībām, valodu apguvei (piemēram, bēgļiem, arī no Ukrainas, vai lai atvieglotu piekļuvi darba tirgum pārrobežu reģionos) un uzņēmējdarbības prasmju apgūšanu, **kas vēl nav iekļauta parastajos izglītības plānos**, dalībvalstīm būtu arī jāmodernizē savas izglītības un apmācības sistēmas un tajās jāveic investīcijas. Lai novērstu strukturālās nepilnības izglītības un apmācības sistēmās un uzlabotu to kvalitāti un atbilstību darba tirgus vajadzībām, tostarp sniedzot mērķtiecīgu finansiālu un tehnisku atbalstu, dalībvalstīm būtu jāsadarbojas ar sociālajiem partneriem, izglītības un apmācības sniedzējiem, uzņēmumiem un citām ieinteresētajām personām, arī saistībā ar Komisijas 2024. gada martā ierosināto rīcības plānu darbaspēka un prasmju trūkuma novēršanai. **Saskaņā ar attiecīgajām Starptautiskās Darba organizācijas konvencijām būtu jāveicina tiesības uz apmaksātu mācību atvaļinājumu profesionālos nolūkos, lai darba ņēmēji varētu piedalīties mācību programmās darba laikā un bez maksas darba ņēmējiem.** Tas arī palīdzētu īstenot zaļo un digitālo pārkārtošanos, novēršot prasmju neatbilstību un darbaspēka trūkumu, tostarp attiecībā uz darbībām, kas saistītas ar neto nulles emisiju industrijām un digitālajām industrijām, tostarp tām, kas ir būtiskas ES ekonomiskajai drošībai, un darbībām, kas saistītas ar zaļo pārkārtošanos, piemēram, atjaunīgās enerģijas izvēršanu vai ēku renovāciju. **Pienācīgiem darba apstākļiem, kuri ietver inter alia taisnīgu atalgojumu, standarta darba līgumus, sociālās aizsardzības pieejamību, mūžizglītības iespējas, arodiveselību un drošību, labu darba un privātās dzīves līdzsvaru, saprātīgu darba laiku, darba ņēmēju pārstāvību,**

*demokrātiju darbā un koplīguma sarunas,
ir izšķiroša nozīme kvalificētu darba
ņēmēju piesaistīšanā un noturēšanā.*

Grozījums Nr. 19

Lēmuma priekšlikums Pielikums – 6. pamatnostādne – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai **novērstu** jauniešu izglītības rādītāju pasliktināšanos, jo īpaši pamatprasmju jomā. Ir jārīkojas, lai risinātu problēmas saistībā ar skolotāja profesiju, tostarp tās pievilcību, skolotāju trūkuma novēršanu un nepieciešamību ieguldīt skolotāju un pasniedzēju digitālajās prasmēs. Turklāt, lai liktu pamatus pielāgošanās spējai un noturībai visa mūža garumā, izglītības un apmācības sistēmām būtu visiem izglītojamajiem jānodrošina pamatkompetences, ieskaitot pamatprasmes un digitālās prasmes, kā arī caurviju prasmes un kritisko domāšanu dezinformācijas kontekstā, un vienlaikus jānodrošina, ka skolotāji ir gatavi izglītojamajos minētās prasmes attīstīt. Dalībvalstīm būtu jāatbalsta darbspējīga vecuma pieaugušo piekļuve apmācībai un jāstiprina indivīdu centieni un motivācija mācīties, tostarp, attiecīgā gadījumā nodrošinot individuālas tiesības uz apmācību, piemēram, individuālus mācību kontus, un nodrošinot to pārnesamību profesionālu pāreju laikā, kā arī uzticamu apmācības kvalitātes novērtēšanas sistēmu. Dalībvalstīm būtu jāizskata iespējas mūžizglītības un nodarbināmības veicināšanas nolūkos izmantot mikroapliecinājumus. Lai atbalstītu godīgu un taisnīgu pārkārtošanos visiem, stiprinātu nodarbinātību un sociālos rezultātus un ražīgumu, risinātu darba tirgus nepilnības un prasmju neatbilstību, uzlabotu ekonomikas vispārējo noturību pret satricinājumiem un atvieglotu iespējamās

Grozījums

Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai **risinātu** jauniešu izglītības rādītāju pasliktināšanos, jo īpaši pamatprasmju jomā. Ir jārīkojas, lai risinātu problēmas saistībā ar skolotāja profesiju, tostarp tās pievilcību, skolotāju trūkuma novēršanu un nepieciešamību ieguldīt skolotāju un pasniedzēju digitālajās prasmēs. Turklāt, lai liktu pamatus pielāgošanās spējai un noturībai visa mūža garumā, **kas nepieciešami sekmīgam pārkārtošanās procesam, jo īpaši klimata pārmaiņu kontekstā**, izglītības un apmācības sistēmām būtu visiem izglītojamajiem jānodrošina pamatkompetences, ieskaitot pamatprasmes un digitālās prasmes, kā arī caurviju prasmes un kritisko domāšanu dezinformācijas kontekstā, un vienlaikus jānodrošina, ka skolotāji ir gatavi izglītojamajos minētās prasmes attīstīt. Dalībvalstīm būtu jāatbalsta darbspējīga vecuma pieaugušo piekļuve apmācībai un jāstiprina indivīdu centieni un motivācija mācīties, tostarp, attiecīgā gadījumā nodrošinot individuālas tiesības uz apmācību, piemēram, individuālus mācību kontus, un nodrošinot to pārnesamību profesionālu pāreju laikā, kā arī uzticamu apmācības kvalitātes novērtēšanas sistēmu. Dalībvalstīm būtu jāizskata iespējas mūžizglītības un nodarbināmības veicināšanas nolūkos izmantot mikroapliecinājumus. Lai atbalstītu godīgu un taisnīgu pārkārtošanos visiem, **īpašu uzmanību pievēršot darba ņēmējiem, kas vecāki par 50 gadiem**, stiprinātu nodarbinātību un sociālos rezultātus un

pielāgumus, dalībvalstīm būtu jādod iespēja ikvienam paredzēt darba tirgus vajadzības un labāk tām pielāgoties, it īpaši ar pastāvīgu prasmju pilnveidi un pārkvalificēšanos un ar integrētas ievirzes un konsultāciju nodrošināšanu.

ražīgumu, risinātu darba tirgus nepilnības un prasmju neatbilstību, uzlabotu ekonomikas vispārējo noturību pret satricinājumiem un atvieglotu iespējamus pielāgumus, dalībvalstīm būtu jādod iespēja ikvienam paredzēt darba tirgus vajadzības un labāk tām pielāgoties, it īpaši ar pastāvīgu prasmju pilnveidi un pārkvalificēšanos un ar integrētas ievirzes un konsultāciju nodrošināšanu.

Grozījums Nr. 20

Lēmuma priekšlikums Pielikums – 6. pamatnostādne – 3. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm būtu jāveicina vienlīdzīgas iespējas visiem, novēršot nevienlīdzību izglītības un apmācības sistēmās, tostarp reģionālā pārklājuma ziņā. Jo īpaši bērniem būtu jānodrošina piekļuve cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai agrīnajai pirmsskolas izglītībai un aprūpei saskaņā ar jaunajiem “Barselonas mērķrādītājiem” un Eiropas Garantijas bērniem dalībvalstīm būtu jāpaaugstina vispārējais kvalifikācijas līmenis, jāsamazina to personu skaits, kuras priekšlaicīgi pamet izglītību un apmācību, jāatbalsta nelabvēlīgā situācijā esošu grupu un attālu reģionu bērnu vienlīdzīga piekļuve izglītībai, jāpalielina profesionālās izglītības un apmācības (PIA) pievilcīgums, jāatbalsta piekļuve terciārajai izglītībai un tās beigšana un jāpalielina zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas (STEM) absolventu skaits gan PIA, gan augstākajā izglītībā, jo īpaši sievietēm. Ņemot vērā to nozīmi ES nākotnes inovācijas potenciāla veicināšanā, būtu jāatbalsta arī izglītības augstākais sniegums un izcili rezultāti. Dalībvalstīm būtu jāveicina jauniešu pāreja no izglītības uz nodarbinātību, izmantojot kvalitatīvu stažēšanos un mācekļību, kā arī jāpalielina pieaugušo līdzdalība tālākizglītībā, jo īpaši to izglītojamo vidū,

Grozījums

Dalībvalstīm būtu jāveicina vienlīdzīgas iespējas visiem, novēršot nevienlīdzību izglītības un apmācības sistēmās, tostarp reģionālā pārklājuma ziņā. Jo īpaši bērniem būtu jānodrošina piekļuve cenas ziņā pieejamai un kvalitatīvai agrīnajai pirmsskolas izglītībai un aprūpei saskaņā ar jaunajiem “Barselonas mērķrādītājiem” un Eiropas Garantijas bērniem dalībvalstīm būtu jāpaaugstina vispārējais kvalifikācijas līmenis, jāsamazina to personu skaits, kuras priekšlaicīgi pamet izglītību un apmācību, jāatbalsta nelabvēlīgā situācijā esošu grupu un attālu reģionu bērnu vienlīdzīga piekļuve izglītībai, jāpalielina profesionālās izglītības un apmācības (PIA) pievilcīgums, jāatbalsta piekļuve terciārajai izglītībai un tās beigšana un jāpalielina zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas (STEM) absolventu skaits gan PIA, gan augstākajā izglītībā, jo īpaši sievietēm. Ņemot vērā to nozīmi ES nākotnes inovācijas potenciāla veicināšanā, būtu jāatbalsta arī izglītības augstākais sniegums un izcili rezultāti. Dalībvalstīm būtu jāveicina jauniešu pāreja no izglītības uz nodarbinātību, izmantojot kvalitatīvu *apmaksātu* stažēšanos un mācekļību, kā arī jāpalielina pieaugušo līdzdalība tālākizglītībā, jo īpaši to

kas nāk no nelabvēlīgas vides un ir vismazāk kvalificēti. Ņemot vērā digitālās, zaļās un novecojošās sabiedrības jaunās prasības, dalībvalstīm būtu jāuzlabo un jāpaplašina sākotnējās un tālākās PIA elastīgu iespēju piedāvājums un ieviešana, jāstiprina darba vidē balstītas mācības savās PIA sistēmās, tostarp ar piekļūstamu, kvalitatīvu un efektīvu mācekļību, un jāatbalsta mazkvalificēti pieaugušie, kas saglabā savu nodarbināmību. Turklāt dalībvalstīm būtu jāuzlabo terciārās izglītības un **attiecīgā gadījumā** pētniecības sasaiste ar darba tirgu, jāuzlabo prasmju pārraudzība un prognozēšana, jāvairo prasmju un kvalifikāciju – arī ārvalstīs iegūto – redzamība salīdzināmība, kā arī jānodrošina konsekventāka ES mēroga klasifikācija (t.i. ESCO); jāpalielina iespējas atzīt un apstiprināt prasmes un kompetences, kas iegūtas ārpus formālās izglītības un apmācības, un tam būtu jāattiecas arī uz bēgļiem un personām, kam piešķirta pagaidu aizsardzība. Papildus ES iekšzemes darbaspēka neizmantošanai izmantošanai **talantu un prasmju piesaistīšana no valstīm ārpus ES, izmantojot pārvaldītu migrāciju un novēršot ekspluatējošus darba nosacījumus**, arī var palīdzēt novērst prasmju un darbaspēka trūkumu, tostarp **tos, kas saistīti** ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, piemēram, STEM nozarēs **un** veselības aprūpē un **ilgtermiņa aprūpē**.

izglītojamo vidū, kas nāk no nelabvēlīgas vides un ir vismazāk kvalificēti. Ņemot vērā digitālās, zaļās un novecojošās sabiedrības jaunās prasības, dalībvalstīm būtu jāuzlabo un jāpaplašina sākotnējās un tālākās PIA elastīgu iespēju piedāvājums un ieviešana, jāstiprina darba vidē balstītas mācības savās PIA sistēmās, tostarp ar piekļūstamu, kvalitatīvu un efektīvu mācekļību, un jāatbalsta mazkvalificēti pieaugušie, kas saglabā savu nodarbināmību. Turklāt, **attiecīgos gadījumos**, dalībvalstīm būtu jāuzlabo terciārās izglītības un pētniecības sasaiste ar darba tirgu, jāuzlabo prasmju pārraudzība un prognozēšana, jāvairo prasmju un kvalifikāciju – arī ārvalstīs iegūto – redzamība salīdzināmība, kā arī jānodrošina konsekventāka ES mēroga klasifikācija (t.i., ESCO); jāpalielina iespējas atzīt un apstiprināt prasmes un kompetences, kas iegūtas ārpus formālās izglītības un apmācības, un tam būtu jāattiecas arī uz bēgļiem un personām, kam piešķirta pagaidu aizsardzība. Papildus ES iekšzemes darbaspēka neizmantošanai **likumīgu migrācijas kanālu atvēršana un ekspluatējošu darba nosacījumu novēršana, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi starp vietējiem darba ņēmējiem un trešu valstu valstspiederīgajiem**, arī var palīdzēt novērst prasmju un darbaspēka trūkumu, tostarp **saisībā** ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, piemēram, STEM nozarēs, **kā arī** veselības aprūpē, **ilgtermiņa aprūpē, izglītībā, transporta nozarē un būvniecībā. Tāpat dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka darbaspēka migrācija nepasliktina esošos māsaimniecībās nodarbināto darba apstākļus. ES Talantu fonda pieņemšana apvienojumā ar vērienīgu ES zilās kartes direktīvas transponēšanu varētu pavērt iespējas novērst darbaspēka trūkumu dažādos prasmju līmeņos un nozarēs.**

Lēmuma priekšlikums
Pielikums – 6. pamatnostādne – 4. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm būtu jānodrošina bezdarbniekiem un neaktīviem cilvēkiem reāla, savlaicīga, koordinēta un individuāli pielāgota palīdzība, kuras pamatā ir atbalsts darba meklēšanai, apmācība, prasmju pilnveide un pārkvalifikācija un piekļuve citiem atbalsta pakalpojumiem, un īpaša uzmanība būtu jāpievērš neaizsargātām grupām un cilvēkiem, kurus skārusi zaļā un digitālā pārkārtošanās vai darba tirgus satricinājumi. Lai būtiski samazinātu un novērstu ilgstošu un strukturālu bezdarbu, iespējami drīz – **ne vēlāk kā 18 mēnešu laikā pēc bezdarba iestāšanās** – būtu jāievieš visaptverošas stratēģijas, **kurās ietilpst padziļināts bezdarbnieku individuālais novērtējums**. Jauniešu bezdarbam un jautājumam par tiem jauniešiem, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, būtu jāturpina pievērsties ar izglītības un apmācības priekšlaicīgas pārtraukšanas novēršanu un strukturāliem uzlabojumiem pārejā no mācībām uz darbu, arī pilnībā īstenojot pastiprinātu Garantiju jauniešiem, kurai arī būtu jāatbalsta kvalitatīvas jauniešu nodarbinātības iespējas. Turklāt dalībvalstīm būtu jāpastiprina centieni un it īpaši jāuzsver tas, kā zaļā un digitālā pārkārtošanās sniedz jauniešiem jaunu nākotnes perspektīvu un iespējas darba tirgū.

Grozījums Nr. 22

Lēmuma priekšlikums
Pielikums – 6. pamatnostādne – 5. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm būtu jātiecas novērst šķēršļus un atturošus faktorus un jānodrošina stimuli dalībai darba tirgū, it īpaši tiem

Grozījums

Dalībvalstīm būtu jānodrošina bezdarbniekiem un neaktīviem cilvēkiem reāla, savlaicīga, koordinēta un individuāli pielāgota palīdzība, kuras pamatā ir atbalsts darba meklēšanai, apmācība, prasmju pilnveide un pārkvalifikācija un piekļuve citiem atbalsta pakalpojumiem, un īpaša uzmanība būtu jāpievērš neaizsargātām grupām un cilvēkiem, kurus skārusi **nepieciešamā** zaļā un digitālā pārkārtošanās vai darba tirgus satricinājumi. Lai būtiski samazinātu un novērstu ilgstošu un strukturālu bezdarbu, iespējami drīz būtu jāievieš visaptverošas stratēģijas, **kas ietver padziļinātus individuālus novērtējumus par bezdarbniekiem**. Jauniešu bezdarbam un jautājumam par tiem jauniešiem, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, būtu jāturpina pievērsties ar izglītības un apmācības priekšlaicīgas pārtraukšanas novēršanu un strukturāliem uzlabojumiem pārejā no mācībām uz darbu, arī pilnībā īstenojot pastiprinātu Garantiju jauniešiem, kurai arī būtu jāatbalsta kvalitatīvas jauniešu nodarbinātības iespējas. Turklāt dalībvalstīm būtu jāpastiprina centieni un it īpaši jāuzsver tas, kā zaļā un digitālā pārkārtošanās sniedz jauniešiem jaunu nākotnes perspektīvu un iespējas darba tirgū.

Grozījums

Dalībvalstīm būtu jātiecas novērst šķēršļus un atturošus faktorus un jānodrošina stimuli dalībai darba tirgū, it īpaši tiem

sabiedrības locekļiem, kam ir zemi ienākumi, kas ir otri pelnītāji (kas bieži ir sievietes) un kas ir visvairāk attālināti no darba tirgus, to vidū cilvēkiem ar migrantu izcelsmi un **atstumtiem** romiem. Ņemot vērā lielo darbaspēka trūkumu konkrētās profesijās un nozarēs (jo īpaši STEM nozarēs, veselības aprūpē un ilgtermiņa aprūpē, izglītībā, transportā un būvniecībā), dalībvalstīm būtu jāpalīdz veicināt darbaspēka piedāvājumu, jo īpaši veicinot adekvātas algas un darba **nosacījumus**, nodrošinot, ka nodokļu un pabalstu sistēmu izstrāde **veicina** līdzdalību darba tirgū un ka aktīva darba tirgus politika ir efektīva un pieejama, ievērojot sociālo partneru lomu. Dalībvalstīm būtu arī jāatbalsta darba vide, kas ir pielāgota personām ar invaliditāti, tostarp izmantojot mērķtiecīgu finansiālo un tehnisko atbalstu, informāciju, izpratnes veicināšanu un pakalpojumus, kas ļauj minētajām personām piedalīties darba tirgū un sabiedrības dzīvē. Būtu **jānovērš vīriešu un sieviešu** nodarbinātības un darba samaksas atšķirības, kā arī dzimumu stereotipi. Dalībvalstīm būtu jānodrošina dzimumu līdztiesība un lielāka sieviešu dalība darba tirgū, arī nodrošinot vienlīdzīgas iespējas un karjeras izaugsmi un novēršot šķēršļus, kas kavē piekļuvi līderībai visos lēmumu pieņemšanas līmeņos, kā arī risinot vardarbības un aizskaršanas problēmas darbā, kuras galvenokārt ietekmē sievietes. Būtu jānodrošina vienāds atalgojums par vienādu vai līdzvērtīgu darbu un atalgojuma pārredzamība. Būtu jāveicina gan sieviešu, gan vīriešu darba, ģimenes un privātās dzīves saskaņošana, jo īpaši nodrošinot piekļuvi cenas ziņā pieejamai, kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei un agrīnas pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumiem, kā arī īstenojot atbilstošu politiku, kas ņem vērā digitalizācijas radītās pārmaiņas darba pasaulē. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka vecākiem un citām personām ar aprūpes pienākumiem ir iespēja izmantot piemērotu atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ un

sabiedrības locekļiem, kam ir zemi ienākumi, kas ir otri pelnītāji (kas bieži ir sievietes) un kas ir visvairāk attālināti no darba tirgus, to vidū cilvēkiem ar migrantu izcelsmi un romiem. Ņemot vērā lielo darbaspēka trūkumu konkrētās profesijās un nozarēs (jo īpaši *STEM* nozarēs, veselības aprūpē un ilgtermiņa aprūpē, izglītībā, transportā un būvniecībā), dalībvalstīm būtu jāpalīdz veicināt darbaspēka piedāvājumu, jo īpaši veicinot adekvātas algas un **pienācīgus** darba **apstākļus**, nodrošinot, ka nodokļu un pabalstu sistēmu izstrāde **atbalsta** līdzdalību darba tirgū un ka aktīva darba tirgus politika ir efektīva un pieejama, ievērojot sociālo partneru lomu. Dalībvalstīm būtu arī jāatbalsta darba vide, kas ir pielāgota personām ar invaliditāti, tostarp izmantojot mērķtiecīgu finansiālo un tehnisko atbalstu, informāciju, izpratnes veicināšanu un pakalpojumus, kas ļauj minētajām personām piedalīties darba tirgū un sabiedrības dzīvē, **līdz ar to sociālajai ekonomikai varētu būt svarīga nozīme kvalitatīvu darbavietu nodrošināšanā personām ar invaliditāti. Dažādās pamatnostādnes, kas izstrādātas saistībā ar Eiropas Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijas 2023.–2030. gadam nodarbinātības paketi, būtu pilnībā jāīsteno darbavietās. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš tiesībām uz saprātīgiem pielāgojumiem, saglabāšanas stratēģiju ieviešanai un cīņai pret diskriminējošu praksi. Būtu jānovērš dzimumu nodarbinātības un darba samaksas atšķirības, kā arī ar darbu saistītie dzimumu stereotipi un dzimumsegmentēti darba tirgi, kas atspoguļo sistemātiskas dzimumu atšķirības piekļuvē attiecīgajai izglītībai un apmācībai.** Dalībvalstīm būtu jānodrošina dzimumu līdztiesība un lielāka sieviešu dalība darba tirgū, arī nodrošinot vienlīdzīgas iespējas un karjeras izaugsmi un novēršot šķēršļus, kas kavē piekļuvi līderībai visos lēmumu pieņemšanas līmeņos, kā arī risinot vardarbības un aizskaršanas problēmas darbā, kuras

elastīgu darba režīmu, kas tiem ļautu panākt līdzsvaru starp darbu, ģimenes un privāto dzīvi un sekmētu tādu minēto tiesību izmantošanu, kas būtu līdzsvarota starp vecākiem.

galvenokārt ietekmē sievietes. Būtu jānodrošina vienāds atalgojums par vienādu vai līdzvērtīgu darbu un atalgojuma pārredzamība. Būtu jāveicina gan sieviešu, gan vīriešu darba, ģimenes un privātās dzīves saskaņošana, jo īpaši nodrošinot piekļuvi cenas ziņā pieejamai, kvalitatīvai ilgtermiņa aprūpei un agrīnas pirmsskolas izglītības un aprūpes pakalpojumiem, kā arī īstenojot atbilstošu politiku, kas ņem vērā digitalizācijas radītās pārmaiņas darba pasaulē. ***Sajā kontekstā būtiska nozīme ir darba ņēmēju tiesībām būt bezsaistē.*** Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka vecākiem un citām personām ar aprūpes pienākumiem ir iespēja izmantot piemērotu atvaļinājumu ģimenes apstākļu dēļ un elastīgu darba režīmu, kas tiem ļautu panākt līdzsvaru starp darbu, ģimenes un privāto dzīvi un sekmētu tādu minēto tiesību izmantošanu, kas būtu līdzsvarota starp vecākiem.

Grozījums Nr. 23

Lēmuma priekšlikums Pielikums – 7. pamatnostādne – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Lai gūtu labumu no dinamiska un ražīga darbaspēka un jauniem darba organizācijas un uzņēmējdarbības modeļiem, dalībvalstīm būtu jāsadarbojas ar sociālajiem partneriem jautājumā par taisnīgiem, pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem un par tiesību un pienākumu līdzsvarošanu. Tām būtu jāmazina un jānovērš darba tirgus segmentācija, jācīnās pret nedeklarētu darbu un fiktīvu pašnodarbinātību un jāveicina pāreja uz beztermiņa nodarbinātības formām. Nodarbinātības aizsardzības noteikumiem, darba tiesībām un iestādēm būtu jānodrošina ***gan piemērota vide, kas sekmē pieņemšanu darbā, gan tas, ka darba devējiem ir elastība, kas vajadzīga, lai ātri pielāgotos***

Grozījums

Lai gūtu labumu no dinamiska un ražīga darbaspēka un jauniem darba organizācijas un uzņēmējdarbības modeļiem, dalībvalstīm būtu jāsadarbojas ar sociālajiem partneriem jautājumā par taisnīgiem, pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem un par tiesību un pienākumu līdzsvarošanu. Tām būtu jāmazina un jānovērš darba tirgus segmentācija, jācīnās pret nedeklarētu darbu un fiktīvu pašnodarbinātību un jāveicina pāreja uz beztermiņa nodarbinātības formām. Nodarbinātības aizsardzības noteikumiem, darba tiesībām un iestādēm būtu jānodrošina ***darba tiesību aizsardzība, augsts sociālās aizsardzības un nodarbinātības drošības līmenis, iekļaujoša pieņemšana darbā, darba***

ekonomiskās situācijas izmaiņām, vienlaikus aizsargājot darba ņēmēju darba tiesības un nodrošinot sociālo aizsardzību, pienācīga līmeņa drošību un veselīgu, drošu un labi pielāgotu darba vidi visiem darbiniekiem. Sekmējot elastīgu darba režīmu (piemēram, tāldarba) izmantošanu, var panākt augstāku nodarbinātības līmeni un iekļaujošākus darba tirgus. Turklāt dalībvalstīm būtu jāatbalsta darba ņēmēji, uzņēmumi un citi digitālās pārveides dalībnieki, tostarp veicinot ētiska un uzticama mākslīgā intelekta (MI) rīku ieviešanu. Tā var būt **gan** politika, gan darbinieku prasmju pilnveide un pārkvalifikācija jaunām profesijām, gan stimuli uzņēmumiem izstrādāt un ieviest tehnoloģijas, kas var palielināt ražīgumu, papildināt cilvēku darbaspēku un mazināt darbaspēka trūkumu kritiski svarīgās nozarēs. Kopumā, un jo īpaši digitālajā kontekstā, ir svarīgi nodrošināt, lai tiktu ievērotas darba ņēmēju tiesības attiecībā uz darba laiku, darba apstākļiem, garīgo veselību darbā un darba un privātās dzīves līdzsvaru. **Būtu** jānovērš darba attiecības, kas rada nestabilus darba **nosacījumus**, tostarp **gadījumi**, kuros iesaistīti platformu darbinieki, **nodrošinot taisnīgumu, pārredzamību un pārskatatbildību** algoritmu izmantošanā un **apkarojot nestandarta** līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Nepamatotas atlaišanas gadījumā vajadzētu būt nodrošinātām iespējām izmantot efektīvu un objektīvu strīdu izšķiršanas kārtību un tiesībām uz tiesisko aizsardzību, kas attiecīgā gadījumā ietver arī adekvātu kompensāciju.

aizsardzība, kā arī visiem darbiniekiem labi pielāgota darba vide. Tajā pašā laikā dalībvalstīm būtu jānodrošina uzņēmumiem un darba devējiem piemērota vide, lai pielāgotos pārmaiņām. Dalībvalstīm būtu pilnībā jāsteno ES darba aizsardzības noteikumi, tostarp saistošas arodekspozīcijas robežvērtības, lai samazinātu letālu nelaiemes gadījumu skaitu darbā un izskaustu darba apstākļu izraisītu saslimšanu ar vēzi. Sekmējot elastīgu darba režīmu (piemēram, tāldarba) izmantošanu, var panākt augstāku nodarbinātības līmeni un iekļaujošākus darba tirgus, **kā arī var veicināt iepriekš atstumtu darba ņēmēju grupu iespējas piekļūt darba tirgum. Tajā pašā laikā pastāv arī risks, ka tas var mazināt robežas starp darba laiku un privāto dzīvi, un tāpēc ir vajadzīga direktīva par tiesībām atslēgties.** Turklāt dalībvalstīm būtu jāatbalsta darba ņēmēji, uzņēmumi un citi digitālās pārveides dalībnieki, tostarp veicinot ētiska un uzticama MI rīku ieviešanu. Tā var būt **gan sadarbībā ar sociālajiem partneriem izstrādāta** politika, gan darbinieku prasmju pilnveide un pārkvalifikācija jaunām profesijām, gan stimuli uzņēmumiem izstrādāt un ieviest tehnoloģijas, kas var palielināt ražīgumu, papildināt cilvēku darbaspēku un mazināt darbaspēka trūkumu kritiski svarīgās nozarēs. Kopumā, un jo īpaši digitālajā kontekstā, ir svarīgi nodrošināt, lai tiktu ievērotas **un visiem darba ņēmējiem neatkarīgi no uzņēmuma lieluma vai darba līguma vienlīdzīgi piemērotas** darba ņēmēju tiesības attiecībā uz darba laiku, **demokrātiju darbā**, darba apstākļiem, garīgo veselību darbā un darba un privātās dzīves līdzsvaru. **Ir** jānovērš darba attiecības, kas rada nestabilus darba **apstākļus, piemēram, fiktīvu pašnodarbinātību, fiktīvu stažēšanos vai cita veida slēptu nodarbinātību**, tostarp **gadījumos**, kuros iesaistīti platformu darbinieki. **Tāpēc ir būtiski, lai dalībvalstis īstenotu direktīvu par darba apstākļu uzlabošanu platformu darbā, nodrošinātu,**

ka cilvēki, kas strādā, izmantojot digitālās darba platformas, var pilnībā izmantot savas tiesības un sociālos pabalstus, stiprinātu darba inspekcijas un ieviestu preventīvas sankcijas. Dalībvalstīm būtu jānodrošina taisnīgums, pārredzamība un cilvēku pārskatatbildība algoritmu izmantošanā un jācīnās pret netipisku līgumu ļaunprātīgu izmantošanu. Nepamatotas atlaišanas gadījumā vajadzētu būt nodrošinātām iespējām izmantot efektīvu un objektīvu strīdu izšķiršanas kārtību un tiesībām uz tiesisko aizsardzību, kas attiecīgā gadījumā ietver arī adekvātu kompensāciju.

Grozījums Nr. 24

Lēmuma priekšlikums Pielikums – 7. pamatnostādne – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Ar politiku būtu jātiecas uzlabot un atbalstīt dalību darba tirgū, atbilstību starp piedāvājumu un pieprasījumu darba tirgū un profesionālās pārejas darba tirgū, kā arī ņemot vērā demogrāfisko pārmaiņu kontekstu un arī mazāk attīstītos reģionos. Dalībvalstīm būtu iedarbīgi jāaktivizē tie, kuri var piedalīties darba tirgū, un jāsniedz tiem šādas iespējas, it īpaši nepietiekami pārstāvētām grupām, piemēram, sievietēm un jauniešiem, kā arī cilvēkiem neaizsargātās situācijās, piemēram, mazkvalificētiem cilvēkiem un ilgtermiņa bezdarbniekiem, personām ar invaliditāti, cilvēkiem ar migrantu izcelsmi, tostarp personām, kurām piešķirts pagaidu aizsardzības statuss, cilvēkiem no **marginalizētām** romu kopienām un gados vecākiem darba ņēmējiem. Dalībvalstīm būtu jāstiprina aktīvas darba tirgus politikas darbības joma un rezultativitāte, paplašinot tās mērķus, mērķauditorijas sasniegšanas pasākumus un tvērumu un nodrošinot politikas labāku sasaisti ar sociālajiem pakalpojumiem, apmācību un

Grozījums

Ar politiku būtu jātiecas uzlabot un atbalstīt dalību darba tirgū, atbilstību starp piedāvājumu un pieprasījumu darba tirgū un profesionālās pārejas darba tirgū, kā arī ņemot vērā demogrāfisko pārmaiņu kontekstu un arī mazāk attīstītos reģionos. Dalībvalstīm būtu iedarbīgi jāaktivizē tie, kuri var piedalīties darba tirgū, un jāsniedz tiem šādas iespējas, it īpaši nepietiekami pārstāvētām grupām, piemēram, sievietēm un jauniešiem, kā arī cilvēkiem neaizsargātās situācijās, piemēram, mazkvalificētiem cilvēkiem un ilgtermiņa bezdarbniekiem, personām ar invaliditāti, cilvēkiem ar migrantu izcelsmi, tostarp personām, kurām piešķirts pagaidu aizsardzības statuss, cilvēkiem no romu kopienām un gados vecākiem darba ņēmējiem. Dalībvalstīm būtu jāstiprina aktīvas darba tirgus politikas darbības joma un rezultativitāte, paplašinot tās mērķus, mērķauditorijas sasniegšanas pasākumus un tvērumu un nodrošinot politikas labāku sasaisti ar sociālajiem pakalpojumiem, apmācību un ienākumu atbalstu

ienākumu atbalstu bezdarbniekiem, kamēr tie meklē darbu un pamatojoties uz viņu tiesībām un pienākumiem. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk jāizmanto ES finansējums un tehniskais atbalsts, lai uzlabotu valsts nodarbinātības dienestu spēju sniegt savlaicīgu un individuāli pielāgotu palīdzību darba meklētājiem, reaģēt uz pašreizējām un turpmākām darba tirgus vajadzībām un īstenot uz sniegumu balstītu pārvaldību, atbalstot to spēju izmantot datus un digitālās tehnoloģijas. ***Šajā ziņā liela nozīme ir arī privātiem nodarbinātības dienestiem.***

Grozījums Nr. 25

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 7. pamatnostādne – 3. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm būtu jānodrošina bezdarbniekiem tiesības uz adekvātiem ***saprātīga*** ilguma bezdarbnieka pabalstiem atbilstoši viņu iemaksām ***un*** valsts noteikumiem par tiesībām ***saņemt bezdarbnieka pabalstu***. Bezdarbnieka ***pabalstiem nevajadzētu atņemt motivāciju ātri atgriezties darba tirgū, un tie*** būtu jāpapildina ar aktīvu darba tirgus politiku, tostarp prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem, ņemot vērā ***arī*** darbaspēka un prasmju trūkumu.

Grozījums Nr. 26

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 7. pamatnostādne – 4. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Būtu jāpalielina un pienācīgi jāatbalsta izglītojamo, mācekļu un darba ņēmēju mobilitāte, jo īpaši profesionālās izglītības

bezdarbniekiem, kamēr tie meklē darbu un pamatojoties uz viņu tiesībām un pienākumiem. Dalībvalstīm būtu pēc iespējas labāk jāizmanto ES finansējums un tehniskais atbalsts, ***kā arī valsts resursi***, lai uzlabotu valsts nodarbinātības dienestu spēju sniegt savlaicīgu un individuāli pielāgotu palīdzību darba meklētājiem, reaģēt uz pašreizējām un turpmākām darba tirgus vajadzībām un īstenot uz sniegumu balstītu pārvaldību, atbalstot to spēju izmantot datus un digitālās tehnoloģijas.

Grozījums

Dalībvalstīm būtu jānodrošina bezdarbniekiem tiesības uz adekvātiem ***pietiekama*** ilguma bezdarbnieka pabalstiem atbilstoši viņu iemaksām, valsts noteikumiem par tiesībām ***pretendēt uz bezdarbnieka pabalstu un nediskriminācijas principam***. ***Tas*** būtu jāpapildina ar aktīvu darba tirgus politiku, tostarp prasmju pilnveides un pārkvalifikācijas pasākumiem, ***arī*** ņemot vērā darbaspēka un prasmju trūkumu ***un neatbilstību, kā arī ar dalībvalstu savstarpējas mācīšanās mehānismu atbalstu***.

Grozījums

Būtu jāpalielina un pienācīgi jāatbalsta izglītojamo, mācekļu un darba ņēmēju mobilitāte, jo īpaši profesionālās izglītības

un apmācības apguvējiem ar mazāku mobilitātes pieredzi, lai uzlabotu viņu prasmes un nodarbināmību, pilnībā izmantojot Eiropas darba tirgus potenciālu un veicinot ES līmeņa konkurētspēju. Būtu jānovērš šķēršļi darbaspēka mobilitātei ES iekšienē, tostarp procedūras profesionālo kvalifikāciju atzīšanai vai iegūto sociālā nodrošinājuma tiesību pārņemšanai. Būtu jānodrošina taisnīgi un pienācīgi nosacījumi visiem, kas veic pārrobežu darbības, izvairoties no diskriminācijas un nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi ar ES valstspiederīgajiem, īstenojot valsts un ES tiesību aktus un pastiprinot administratīvo sadarbību starp valstu pārvaldes iestādēm attiecībā uz mobilajiem darba ņēmējiem, kas saņem palīdzību no Eiropas Darba iestādes.

un apmācības apguvējiem ar mazāku mobilitātes pieredzi, lai uzlabotu viņu prasmes un nodarbināmību, pilnībā izmantojot Eiropas darba tirgus potenciālu un veicinot ES līmeņa konkurētspēju. Būtu jānovērš šķēršļi darbaspēka mobilitātei ES iekšienē, tostarp procedūras profesionālo kvalifikāciju atzīšanai vai iegūto sociālā nodrošinājuma tiesību pārņemšanai.

Pamatojoties uz Vienotā tirgus noteikumu izpildes panākšanas darba grupas darbu, dalībvalstīm būtu jāvienkāršo un jāstandartizē savas ziņošanas prasības.

Turklāt dalībvalstīm būtu jādod iespēja savām administrācijām saņemt standartizētus dokumentus citās

Savienības valodās. Būtu jānodrošina taisnīgi un pienācīgi nosacījumi visiem, kas veic pārrobežu darbības, izvairoties no diskriminācijas un nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi ar ES valstspiederīgajiem, īstenojot valsts un ES tiesību aktus un pastiprinot administratīvo sadarbību starp valstu pārvaldes iestādēm attiecībā uz mobilajiem darba ņēmējiem, kas saņem palīdzību no Eiropas Darba iestādes.

Atbalstot darbaspēka mobilitāti, dalībvalstīm būtu arī efektīvi jācīnās pret intelektuālā darbaspēka emigrācijas negatīvo ietekmi konkrētos reģionos, jo īpaši dienvidu un austrumu dalībvalstīs, kā arī attālos un lauku apvidos.

Grozījums Nr. 27

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 7. pamatnostādne – 5. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Gadījumos, kad ***sabiedrības veselības apsvērumu dēļ tiek*** uz laiku slēgtas robežas, būtu jāatbalsta kritiskās profesijās nodarbināto, pārrobežu darba ņēmēju, sezonas darbinieku un darbā norīkotu darba ņēmēju mobilitāte. Dalībvalstīm būtu jāturpina iesaistīties talantu partnerībās, lai uzlabotu likumīgas migrācijas ceļus,

Grozījums

Gadījumos, kad uz laiku ***tiek*** slēgtas robežas, būtu jāatbalsta kritiskās profesijās nodarbināto, pārrobežu darba ņēmēju, sezonas darbinieku un darbā norīkotu darba ņēmēju mobilitāte. Dalībvalstīm būtu jāturpina iesaistīties talantu partnerībās, lai uzlabotu likumīgas migrācijas ceļus, ieviešot jaunas mobilitātes shēmas un

ieviešot jaunas mobilitātes shēmas un nodrošinot darba ņēmējiem un viņu ģimenēm efektīvu integrācijas politiku, ietverot izglītību un apmācību, tostarp valodu apmācību, nodarbinātību, veselības aprūpi un mājokli.

Grozījums Nr. 28

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 7. pamatnostādne – 6. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm būtu arī jācenšas radīt piemērotus apstākļus jauniem darba veidiem un metodēm, izmantojot savu darbvietu radīšanas potenciālu un vienlaikus nodrošinot to atbilstību esošajām sociālajām tiesībām. Tām būtu jāsniedz padomi un norādījumi par tiesībām un pienākumiem, kas piemērojami attiecībā uz nestandarta līgumiem un jauniem darba veidiem, piemēram, darbam ar digitālo darba platformu un ***pastāvīga vai daļēji pastāvīga*** tāldarba starpniecību. Šajā sakarā būtiska nozīme varētu būt sociālajiem partneriem, tālab dalībvalstīm būtu jāsniedz tiem atbalsts attiecībā uz to cilvēku uzrunāšanu un pārstāvību, kuri strādā nestandarta darbu vai jauniem darba veidiem. Dalībvalstīm būtu arī jāapsver iespēja sniegt atbalstu izpildes panākšanai, piemēram, ***sniedzot vadlīnijas vai rīkojot īpašas apmācības*** darba inspekcijām saistībā ar problēmām, kas izriet no tādiem jauniem darba organizēšanas veidiem, tostarp digitālo tehnoloģiju un MI izmantošanu, piemēram algoritmiskā pārvaldība, darba ņēmēju uzraudzība un tāldarbs.

Grozījums Nr. 29

Lēmuma priekšlikums

nodrošinot darba ņēmējiem un viņu ģimenēm efektīvu integrācijas politiku, ietverot izglītību un apmācību, tostarp valodu apmācību, nodarbinātību, veselības aprūpi un mājokli.

Grozījums

Dalībvalstīm būtu arī jācenšas radīt piemērotus apstākļus jauniem darba veidiem un metodēm, izmantojot savu darbvietu radīšanas potenciālu un vienlaikus nodrošinot to atbilstību esošajām sociālajām tiesībām, ***kā arī Savienības un valsts darba tiesībām***. Tām būtu jāsniedz padomi un norādījumi par tiesībām un pienākumiem, kas piemērojami attiecībā uz nestandarta līgumiem un jauniem darba veidiem, piemēram, darbam ar digitālo darba platformu un tāldarba starpniecību. Šajā sakarā būtiska nozīme varētu būt sociālajiem partneriem, tālab dalībvalstīm būtu jāsniedz tiem atbalsts attiecībā uz to cilvēku uzrunāšanu un pārstāvību, kuri strādā nestandarta darbu vai jauniem darba veidiem. Dalībvalstīm būtu arī jāapsver iespēja sniegt atbalstu izpildes panākšanai, piemēram, ***stiprinot darba inspekciju lomu, resursus un spējas un tādus turpmākus pasākumus kā*** darba inspekcijām ***paredzētas vadlīnijas vai īpašas apmācības*** saistībā ar problēmām, kas izriet no tādiem jauniem darba organizēšanas veidiem, tostarp digitālo tehnoloģiju un MI izmantošanu, piemēram algoritmiskā pārvaldība, darba ņēmēju uzraudzība un tāldarbs.

Pielikums – 7. pamatnostādne – 7. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm pēc apspriešanās un ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem būtu jānodrošina labvēlīga vide divpusējam un trīspusējam sociālajam dialogam visos līmeņos, tostarp koplīguma sarunām, publiskajā un privātajā sektorā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi, vienlaikus ievērojot to autonomiju. Dalībvalstīm būtu sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi jāiesaista sociālie partneri nodarbinātības, sociālās un attiecīgā gadījumā ekonomikas un citas publiskās politikas izstrādē un īstenošanā, tostarp likumā noteiktās minimālās algas noteikšanā un pārskatīšanā. Dalībvalstīm būtu jāveicina plašāks darba koplīguma slēgšanas sarunu tvēruma līmenis, tostarp veicinot sociālo partneru spēju veidošanu un stiprināšanu, jānodrošina efektīvas koplīguma sarunas visos attiecīgajos līmeņos un jāveicina koordinācija starp tiem. Sociālie partneri būtu jāmudina vest sarunas par kolektīviem līgumiem un slēgt šādus līgumus viņiem būtiskos jautājumos, pilnībā respektējot viņu autonomiju un tiesības uz kolektīvo rīcību.

Grozījums Nr. 30

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 7. pamatnostādne – 8. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Vajadzības gadījumā un pamatojoties uz ***valstīs pastāvošo*** praksi, dalībvalstīm būtu jāņem vērā ***attiecīgo*** pilsoniskās sabiedrības organizāciju pieredze

Grozījums

Dalībvalstīm pēc apspriešanās un ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem būtu ***jāveicina demokrātija darbā un*** jānodrošina labvēlīga vide divpusējam un trīspusējam sociālajam dialogam visos līmeņos, tostarp koplīguma sarunām, publiskajā un privātajā sektorā saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi, vienlaikus ievērojot to autonomiju. Dalībvalstīm būtu sistemātiski, jēgpilni un savlaicīgi jāiesaista sociālie partneri nodarbinātības, sociālās un attiecīgā gadījumā ekonomikas un citas publiskās politikas izstrādē un īstenošanā, tostarp likumā noteiktās minimālās algas noteikšanā un pārskatīšanā. Dalībvalstīm būtu jāveicina plašāks darba koplīguma slēgšanas sarunu tvēruma līmenis, tostarp veicinot sociālo partneru spēju veidošanu un stiprināšanu, jānodrošina efektīvas koplīguma sarunas visos attiecīgajos līmeņos un jāveicina koordinācija starp tiem. Sociālie partneri būtu jāmudina vest sarunas par kolektīviem līgumiem un slēgt šādus līgumus viņiem būtiskos jautājumos, pilnībā respektējot viņu autonomiju un tiesības uz kolektīvo rīcību. ***Dalībvalstīm būtu nekavējoties jāīsteno Direktīva (ES) 2022/2041 un attiecīgā gadījumā jā sagatavo rīcības plāni koplīguma sarunu tvēruma palielināšanai saskaņā ar minēto direktīvu.***

Grozījums

Neskarot sociālo partneru kompetenci un autonomiju, kā arī to tiesības iesaistīties sarunās un slēgt koplīgumus un pamatojoties uz ***esošo valsts*** praksi,

nodarbinātības un sociālajos jautājumos.

dalībvalstīm **attiecīgā gadījumā** būtu jāņem vērā **arī** pilsoniskās sabiedrības organizāciju **attiecīgā** pieredze nodarbinātības un sociālajos jautājumos.

Grozījums Nr. 31

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 8. pamatnostādne – 1. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm, ieviešot iedarbīgus pasākumus, kuri **apkarotu** visu veidu diskrimināciju un **veicinātu** vienlīdzīgas iespējas visiem un it īpaši darba tirgū nepietiekami pārstāvētām grupām, būtu jāsekmē visiem pieejami iekļaujoši darba tirgi, pienācīgu uzmanību pievēršot arī reģionālajai un teritoriālajai dimensijai. Tām būtu jānodrošina, lai pret visiem neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas būtu vienāda attieksme attiecībā uz nodarbinātību, sociālo aizsardzību, veselības **aizsardzību**, agrīno pirmskolas izglītību un aprūpi, ilgtermiņa aprūpi, izglītību un piekļuvi precēm un pakalpojumiem, tostarp mājoklim.

Grozījums Nr. 32

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 8. pamatnostādne – 2. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Sekmējot sociālo iekļaušanu un augšupēju sociālo mobilitāti, stimulējot dalību darba tirgū, atbalstot sociālās investīcijas, apkarojot nabadzību un sociālo atstumtību un novēršot nevienlīdzību, kā arī veidojot savas nodokļu un pabalstu sistēmas un novērtējot politikas distributīvo ietekmi, dalībvalstīm būtu jāmodernizē sociālās

Grozījums

Dalībvalstīm, ieviešot iedarbīgus pasākumus, kuri **izskaustu** visu veidu diskrimināciju un **nodrošinātu** vienlīdzīgas iespējas visiem un it īpaši darba tirgū nepietiekami pārstāvētām grupām, būtu jāsekmē visiem pieejami iekļaujoši darba tirgi, pienācīgu uzmanību pievēršot arī reģionālajai un teritoriālajai dimensijai. Tām būtu jānodrošina, lai pret visiem neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas būtu vienāda attieksme attiecībā uz nodarbinātību, sociālo aizsardzību, veselības **aprūpi**, agrīno pirmskolas izglītību un aprūpi, **īslaicīgu aprūpi un** ilgtermiņa aprūpi, izglītību un piekļuvi precēm un pakalpojumiem, tostarp mājoklim.

Grozījums

Sekmējot sociālo iekļaušanu un augšupēju sociālo mobilitāti, stimulējot dalību darba tirgū, atbalstot sociālās investīcijas, apkarojot nabadzību un sociālo atstumtību un novēršot nevienlīdzību, kā arī veidojot savas nodokļu un pabalstu sistēmas un novērtējot politikas distributīvo ietekmi, dalībvalstīm būtu jāmodernizē sociālās

aizsardzības sistēmas, lai nodrošinātu adekvātu, iedarbīgu, efektīvu un ilgtspējīgu sociālo aizsardzību visos mūža posmos. Vispārīgu pieeju papildināšana ar mērķtiecīgām pieejām uzlabos sociālās aizsardzības sistēmu efektivitāti. Sociālās aizsardzības sistēmu modernizācijas mērķim vajadzētu arī uzlabot to noturību pret daudzveidīgām problēmām. **Īpaša uzmanība** būtu jāpievērš neaizsargātām mājsaimniecībām, kuras visvairāk skar **zaļā** un **digitālā pārkārtošanās** un augstā dzīves dārdzība, tostarp enerģijas izmaksas. Dalībvalstīm būtu jāturpina novērst nepilnības darba ņēmēju un pašnodarbināto personu piekļuvē sociālajai aizsardzībai, ņemot vērā nestandarta nodarbinātības veidu pieaugumu.

Grozījums Nr. 33

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 8. pamatnostādne – 3. daļa

Komisijas ierosinātais teksts

Dalībvalstīm būtu jāizstrādā un jāintegrē trīs aktīvas iekļaušanas virzieni: pienācīgs ienākumu atbalsts, iekļaujoši darba tirgi un piekļuve kvalitatīviem atbalsta pakalpojumiem, kuri atbilst individuālām vajadzībām. Sociālās aizsardzības sistēmām būtu jānodrošina adekvāti minimālo ienākumu pabalsti ikvienam, kam trūkst pietiekamu līdzekļu, un, rosinot cilvēkus aktīvi piedalīties darba tirgū un sabiedrības dzīvē, jāveicina sociālā iekļaušana, arī mērķtiecīgi sniedzot sociālos pakalpojumus. Cenas ziņā pieejamu, piekļūstamu un kvalitatīvu pakalpojumu — piemēram, pirmsskolas izglītības un aprūpes, ārpusskolas aprūpes, izglītības, apmācības, mājokļu **un veselības** un ilgtermiņa aprūpes, — pieejamība ir obligāts nosacījums vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanai. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš nabadzības un sociālās

aizsardzības sistēmas, lai nodrošinātu adekvātu, iedarbīgu, efektīvu un ilgtspējīgu sociālo aizsardzību visos mūža posmos. Vispārīgu pieeju papildināšana ar mērķtiecīgām pieejām uzlabos sociālās aizsardzības sistēmu efektivitāti. Sociālās aizsardzības sistēmu modernizācijas mērķim vajadzētu arī uzlabot to noturību pret daudzveidīgām problēmām. **Īpašs atbalsts** būtu jāsniedz neaizsargātām mājsaimniecībām, kuras visvairāk skar **klimata pārmaiņas, ar zaļo un digitālo pārkārtošanos saistītas grūtības** un augstā dzīves dārdzība, tostarp enerģijas izmaksas. Dalībvalstīm būtu jāturpina novērst nepilnības darba ņēmēju un pašnodarbināto personu piekļuvē sociālajai aizsardzībai, ņemot vērā nestandarta nodarbinātības veidu pieaugumu.

Grozījums

Dalībvalstīm būtu jāizstrādā un jāintegrē trīs aktīvas iekļaušanas virzieni: pienācīgs ienākumu atbalsts, iekļaujoši darba tirgi un piekļuve kvalitatīviem atbalsta pakalpojumiem, kuri atbilst individuālām vajadzībām. Sociālās aizsardzības sistēmām būtu jānodrošina adekvāti minimālo ienākumu pabalsti ikvienam, kam trūkst pietiekamu līdzekļu, un, rosinot cilvēkus **darbspējīgā vecumā** aktīvi piedalīties darba tirgū un sabiedrības dzīvē, jāveicina sociālā iekļaušana, arī mērķtiecīgi sniedzot sociālos pakalpojumus. Cenas ziņā pieejamu, piekļūstamu un kvalitatīvu pakalpojumu, piemēram, pirmsskolas izglītības un aprūpes, ārpusskolas aprūpes, izglītības, apmācības, mājokļu, **veselības aprūpes** un ilgtermiņa aprūpes, **kā arī īstermiņa aprūpes un atbalsta sniegšana aprūpētājiem**, pieejamība ir obligāts nosacījums vienlīdzīgu iespēju

atstumtības apkarošanai, tai skaitā nodarbinātu personu nabadzības apkarošanai, kas saskan ar Savienības pamatmērķi un valstu mērķiem 2030. gadam nabadzības samazināšanas jomā. Ar visaptverošiem un integrētiem pasākumiem būtu it īpaši jāmazina bērnu nabadzība un sociālā atstumtība, tostarp, pilnībā ieviešot Eiropas Garantiju bērniem. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ikvienam – arī bērniem – ir piekļuve kvalitatīviem būtiskajiem pakalpojumiem. Tiem, kas nonākuši grūtībās vai kas ir neaizsargātā stāvoklī, tām būtu jānodrošina arī piekļuve adekvātai un cenas ziņā pieejamai palīdzībai mājokļu vai sociālo mājokļu jomā. Tām būtu jānodrošina taisnīga pārkārtošanās uz tīru enerģiju un jārisina jautājums par enerģētisko nabadzību, kas **enerģijas cenu kāpuma dēļ** kļūst par aizvien nozīmīgāku nabadzības veidu, attiecīgā gadījumā arī īstenojot mērķtiecīgus **pagaidu ienākumu** atbalsta pasākumus. Dalībvalstīm būtu efektīvi jāizmanto ES finansējums un tehniskais atbalsts, lai ieguldītu sociālajos mājokļos, mājokļu renovācijā un papildu pakalpojumos, kā arī risinātu steidzamo vajadzību pēc cenas ziņā pieejamiem un pienācīgiem mājokļiem. Saistībā ar minētajiem pakalpojumiem būtu jāņem vērā personu ar invaliditāti īpašās vajadzības, tai skaitā piekļūstamība. Bezpajumtniecības jautājums būtu īpaši jārisina, veicinot piekļuvi pastāvīgam mājoklim un sniedzot veicinošus atbalsta pakalpojumus.

nodrošināšanai. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš nabadzības un sociālās atstumtības apkarošanai, tai skaitā nodarbinātu personu nabadzības apkarošanai, kas saskan ar Savienības pamatmērķi un valstu mērķiem 2030. gadam nabadzības samazināšanas jomā. Ar visaptverošiem un integrētiem pasākumiem būtu it īpaši jāmazina bērnu nabadzība un sociālā atstumtība, tostarp, pilnībā ieviešot Eiropas Garantiju bērniem. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ikvienam – arī bērniem – ir piekļuve kvalitatīviem būtiskajiem pakalpojumiem. Tiem, kas nonākuši grūtībās vai kas ir neaizsargātā stāvoklī, tām būtu jānodrošina arī piekļuve adekvātai un cenas ziņā pieejamai palīdzībai mājokļu vai sociālo mājokļu jomā. Tām būtu jānodrošina taisnīga pārkārtošanās uz tīru enerģiju un **steidzami** jārisina jautājums par enerģētisko nabadzību, kas kļūst par aizvien nozīmīgāku nabadzības veidu, **tostarp**, attiecīgā gadījumā arī īstenojot mērķtiecīgus atbalsta pasākumus **mājsaimniecībām neaizsargātās situācijās**. Dalībvalstīm būtu efektīvi jāizmanto ES finansējums un tehniskais atbalsts, lai ieguldītu sociālajos mājokļos, mājokļu renovācijā un papildu pakalpojumos, kā arī risinātu steidzamo vajadzību pēc cenas ziņā pieejamiem un pienācīgiem mājokļiem. Saistībā ar minētajiem pakalpojumiem būtu jāņem vērā personu ar invaliditāti īpašās vajadzības, tai skaitā piekļūstamība. Bezpajumtniecības jautājums būtu īpaši jārisina, veicinot piekļuvi pastāvīgam mājoklim (**pieeja “Mājoklis vispirms”**) un sniedzot veicinošus atbalsta pakalpojumus.

Grozījums Nr. 34

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 8. pamatnostādne – 4. daļa

Dalībvalstīm būtu jānodrošina savlaicīga piekļuve kvalitatīvai profilaktiskai un ārstnieciskai veselības aprūpei un ilgtermiņa aprūpei par pieņemamu cenu, vienlaikus ilgtermiņā nodrošinot to ilgtspēju. Ņemot vērā pieaugošo pieprasījumu pēc ilgtermiņa aprūpes, kas saistīta arī ar demogrāfiskajām pārmaiņām, būtu jānovērš pietiekamības atšķirības, kā arī darbaspēka trūkums un *slikti darba nosacījumi*.

Grozījums Nr. 35

Lēmuma priekšlikums

Pielikums – 8. pamatnostādne – 6. daļa

Saistībā ar dzīves ilguma palielināšanos un demogrāfiskajām izmaiņām dalībvalstīm būtu jānodrošina pensiju sistēmu adekvātums un ilgtspēja darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, sniedzot sievietēm un vīriešiem vienlīdzīgas iespējas iegūt un uzkrāt pensiju tiesības, arī izmantojot papildu shēmas, lai nodrošinātu pienācīgus ienākumus *vecumdienās*. Pensiju reformas būtu jāatbalsta ar politiku, kuras mērķis ir *mazināt sieviešu un vīriešu pensiju atšķirību, un ar pasākumiem, kas pagarina darba mūža ilgumu, piemēram, paaugstinot faktisko pensionēšanās vecumu, it īpaši atvieglot vecāku cilvēku līdzdalību darba tirgū, un tās būtu jāsteno aktīvu vecumdienu stratēģiju satvarā*. Dalībvalstīm vajadzētu izveidot konstruktīvu dialogu ar sociālajiem partneriem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām un būtu pakāpeniski jāievieš reformas.

Dalībvalstīm būtu jānodrošina savlaicīga piekļuve kvalitatīvai profilaktiskai un ārstnieciskai veselības aprūpei un ilgtermiņa aprūpei par pieņemamu cenu, vienlaikus ilgtermiņā nodrošinot to ilgtspēju. Ņemot vērā pieaugošo pieprasījumu pēc ilgtermiņa aprūpes, kas saistīta arī ar demogrāfiskajām pārmaiņām, būtu jānovērš pietiekamības atšķirības, kā arī darbaspēka trūkums, *slikti darba apstākļi un bieži vien neatbilstošais aprūpētāju atalgojums*.

Saistībā ar dzīves ilguma palielināšanos un demogrāfiskajām izmaiņām dalībvalstīm būtu jānodrošina pensiju sistēmu adekvātums un ilgtspēja darba ņēmējiem un pašnodarbinātajām personām, sniedzot sievietēm un vīriešiem vienlīdzīgas iespējas iegūt un uzkrāt pensiju tiesības, arī izmantojot papildu shēmas, lai nodrošinātu pienācīgus *pensijas* ienākumus, *kas būtu virs nabadzības sliekšņa*. Pensiju reformas būtu jāatbalsta ar politiku, kuras mērķis ir *samazināt no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības, tostarp pienācīgi novērtējot grūtniecības, dzemdību un bērna kopšanas atvaļinājuma periodus, un veicināt aktīvas un veselīgas vecumdienu un pienācīgus darba apstākļus, lai nodrošinātu, ka darba ņēmēji var faktiski palikt nodarbināti līdz likumā noteiktā pensionēšanās vecuma sasniegšanai. Tajā pašā laikā darba ņēmējiem, kuri vēlas turpināt nodarbinātību arī pēc pensijas vecuma sasniegšanas, vajadzētu būt iespējai to darīt*. Dalībvalstīm vajadzētu izveidot konstruktīvu dialogu ar

sociālajiem partneriem un citām
attiecīgajām ieinteresētajām personām un
būtu pakāpeniski jāievieš reformas.